

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona štev. 188.

Glasovi iz Istre.

Razmere v poreško-puljski škofiji so res žalostne. Že en pogled v šematizem zadošča, da se razvidi, kako nerazmerje vlada med narodnostmi. Pomanjkanje domače slovanske duhovščine se bridko čuti, in odtod prihaja, da jemljejo bogoslovce iz italijanskega Trentina in z njimi maše vrzeli v lastnih vrstah.

Vendar pa izkazuje narodno delo v Istri zadnji čas lepe uspehe. Družba sv. Cirila in Metoda za Istro je v spretnejših rokah nego slovanska, in tudi uspehi njeni so boljši. Zdaj ima ta družba že 25 šol s 40 učiteljskimi silami. Zadružništvo je postalo tudi v Istri močan faktor, in četudi zaradi uboštva ne more vse tako uspeti, kakor bi bilo želeli, je vendar zadružništvo osvobodilo velik del istrskega prebivalstva od italijanskih oteruhov, ki so z blagom in predujmi odirali seljaka. Od tega časa, ko se je začelo gospodarsko delo v Istri, je tudi politični napredek vedno hitrejši, in zadnje volitve so pokazale prodirajočo silo slovanskega elementa. Tudi v posameznih občinah se bje uspešen boj, kar kaže, da se iz naroda samega dvigajo za politično delo zmogni in navdušeni mošje.

Umljivo je, da zdaj stopa tudi liberalni element na površje in z nadaljnjim razvojem javnega življenja je neizogibno, da se bosta razvili dve stranki, kakor sta se povsodi.

Pospešil je ta razvoj usodni korak istrskih poslancev, od katerih izvira razdor v jugoslovanski delegaciji. Pokazali so, da jim je en liberalec ljubši nego vse ljudsko zastopstvo slovansko, ki ne priznava liberalnih načel. Ta korak je moral zbuditi istrske rodoljube k premišljevanju, in oni, ki so mislili, da se na ta način da preprečiti razkol, so zdaj izprevideli, da razkol obstoji in da se je že pokazal v vidni obliki. Dejstva ni mogoče utajiti, treba je le delati, da se v teh razmerah ukrene to, kar je najboljšje.

V Istri ni vse zlato, kar se sveti, in začnemo se zavedati, da je tudi med Hrvati nekaka »kamora«, ki se okorišča s hrvaškim narodom, a njegovi pravi interesi so ji deveta briga. Jeden je, ki je res celo svoje življenje delal požrtvovalno za narod, jeden, ki je skoro žrtvoval samega sebe in ki je zato danes siromak, in ta je dr. Leginja. Nobenega očitka temu možu za njegovo narodno delo! Boril se je vedno le za narodnost in ta misel ga je navdušila za narodno-gospodarsko delo. Dr. Leginja je deloval v čisto krščanskem ambience in je zrastle iz dobe, ki je bila še prepričana krščanske misli. Zato verjamemo, da on ne bo započel borbe proti liberalizmu, saj lahko pokaže na svoje tovariše Spinčiča in Mandiča, češ: Evo svečnikov, ki so za to poklicani, pa se javno bratijo z liberalci.

Tukaj je mrtva točka istrskega vprašanja.

Spinčič vživa v krasni Opatiji svojo penzijo in svoje diete. Ubogi istrski seljak se ubija s svojo revščino, a njegov poslanec nima smisla za njegovo reševalno gospodarsko delo. Nikdar ga ne vidimo pri praktičnem podrobnem delu, ki je edino spasonosno. Istrski politik mora biti danes mož podrobnega dela med ljudstvom, ki se zanima za težke gospodarske borbe in proučuje z ljubeznijo do ljudstva njegove socialne probleme. Obzorje Mandičevo je le plitva narodna fraza. V njegovih govorih in spisih ne zasledimo nobene globokejšje plodovite misli; čez kavarniški nivo ne sega to, kar smo doslej od njega slišali.

Ne segamo v privatne zadeve, ker stojimo na stališču, da se naj politika abstrahira od zasebnosti. A narod ne pozna te abstrakcije in si predstavlja moža konkretno najprej v zasebnosti in na to zida šele svoje druge pojme. Ako danes primerjamo imenovana dva gospoda z drugimi svečniki in laiki, se nam ne zdi neverjetno, da bi si utegnili Istrani kmalu kaj — prebrati. Kajti čas hiti in kdor ž njim ne napreduje, ta zaostane. V času, ko mladi gospodiči proglašajo kot svojo vero evolucionizem proti krščanstvu, igra žalostno vlogo svečnik, ki tega ne razume ali se dela, kot bi ne slišal. Ko socialna in gospodarska vprašanja oživljajo vso javnost, se zdi brezpomembna leposrečna fraza, ki je pred eno generacijo še očarala.

Očita se nam, da hočemo zanetiti v Istri boj med duhovskim stanom in med laiki. Nič manj nego to, kajti ljubši nam je vsak laik, ki priznava in izpovedava životvorna krščansko-socialna načela, kakor pa taki žalostni svečniki, ki se kažejo kot inferiorne v presojanju sodobnih kulturnih vprašanj.

Mi gremo s krščanskimi laikoni proti liberalnemu duhovniku — to je naš »klerikalizem«, katerega se »Edinost« tako boji.

Vemo, da je izpočetka težko proti dose-danijm predsodkom nastopiti to pot. A to je edina pot, da se izognemo korupciji in kamoriter da ustvarimo istrsko ljudsko stranko, ki bo šla na praktično, krščansko ljudsko delo! Oni, ki že zdaj tako delajo, so naši. Druge pridobimo — liberalcev se iznebimo!

Tedenski pregled.

Sirovosti tržaskih socialnih demokratov. Dne 13. septembra so imeli socialni demokrati v Trstu protestni shod pod geslom: »Kruh in delo!« Po shodu sta množico nahujkala soc. dem. poslanca Chiussi in Pittoni. Posledice niso izostale. Sodrga, ki se je nabrala, je napadla mestno hišo in kavarno Specchi in potem površi več javnih lokalov. Pri kavarni Specchi so pobili okna in napravili škodo 2000 kron. Tudi pri cerkvi sv. Antona Novega in pri »Narodnem Domu« so razbijali okna. Policija druhal ni bila kos. Oškodovani meščani

nameravajo policijo tožiti za odškodnino, ker je za obhod vedela, pa ga ni zabranila.

Ločitev duhov v Istri se je pričela. Poslanec Mandič meni sicer, da na slovanskem jugu ni liberalstva, toda prezrl je menda, da so na dijaškem shodu v Pazinu nastopali di-jaki, ki so oznanjali, da je njihova vera »evolucioizem«. Krivda zmedenih razmer ni toliko na slovanski, ampak na italijanski stranki. Piše se, da italijanska duhovščina ni kos velikim socialnim in verskim dolžnostim današnje dobe, da tudi škof Flapp ni mož, ki bi razumeval potrebe časa. Ni čuda, če je ljudstvo osamljeno in nima zaslombe v socialnem oziru, če leze v liberalno kliko. — Med slovanskim življenjem pa se je pričela značajna, izrazita politika na krščanskodemokratskem temelju.

Zborovanje gostilničarjev je bilo v torek v ljubljanskem »Mestnem domu«. Številni zastopniki gostilniške obrti so vložili prošnjo na delni odbor, naj odpravi vinsko poizkuševanje no klet c. kr. kmetijske družbe, kakor tudi, da naj prepove točenje lastnega pridelka. Govorilo se je tudi o akciji gostilničarjev proti pivovarniški karteli, in o ustanovitvi tovarne, ki bi se v njej varilo pivo, kakršno je bavarsko. Ko se je sprejelo še več predlogov, je dal nekaj navodil zbranim gostilničarjem tajnik »deželne zveze« za tujski promet, dr. Marn, ki je svetoval, naj bi se napravil poučni izlet v Švico in Tirolsko, da se praktično nanče, kako treba tujcem postreči.

Maroko. General Drude poroča, da se je rod Šama vdal. Pogodba se je v četrtek podpisala. — Med Špansko in Francijo se je pojavil spor v marokanskih zadevah. — V Casablanki zahtevajo francoski trgovci, naj jim francoska vlada povrne vsled okupacije prizadeto škodo.

Rusija. Pri novih pogromih v Odesi je bilo umorjenih pet, ranjenih 25 judov. — V Rigi je končana razprava zoper roparsko četo, ki šteje nad 100 članov. Na smrt je obsojenih 22 obdolžencev, drugim so večinoma prisodili Sibirijo. — Blizu Tambova je sedem roparjev napadlo vlak, ki sta se v njem peljala slugi dveh bank. Roparji so ušli in odnesli 44.000 rubljev. — V Vladivostoku in Nikolaevsku gradi Rusija ogromne utrdbe, ki bo zanje porabila 37 milijonov rubljev. — V Lodzu so zaprli 800 delavcev Silbersteinove tovarne, ker je bil zadnjič umorjen od delavcev lastnik tovarne.

Bivši kapelan Askerc hodi sila mogočno po Ljubljani, odkar je prišel od kongresa svobodomislecev, pa v »Narodu« se krega čez »Slovenca«. Kako pa sodijo velicliberalni listi o omenjenem shodu. Svobodomiselnja »Bohemia« imenuje udeležence neznane in neznanke kričarje, o katerih celo socialnodemokratsko glasilo »Pravo Lido« piše, da so pod vsako kritiko. Prav tako zaničljivo je pisal

o kongresu »Grazer Tagblatt«, »Zeit« in »N. Fr. Presse« kongresu nista posvetila niti 20 vrstic. Listi v Nemčiji o njem niti poročali niso. Evropa svobodomiselnega kongresa ni vzela na znanje in odklanja ondi proglašene »dogme« kot izrodke abnormalnih ljudi. Kaj torej hoče Askerc? Ker je tudi idrijski Kristan ves divji na »Slovenca«, ker mu ne ugaja poročilo o shodu, povejmo še, kaj piše liberalni praški »Montagsblatt«: »Shod svobodne misli« tako piše ta list, »je bil kongres neomike, zborovanje polizobražencev in častilakomnežev itd. . . .«

Na Gori pri Sodražici so imeli zadnjo nedeljo prav lep shod, ki ga je sklicala »Kmečka zveza«. Poslanec Jaklič je govoril o delovanju državnega zbora in razložil obenem, zakaj niso hoteli poslanci S. L. S. v en klub s poslancem Hribarjem. Ker bo deželni zbor kranjski v kratkem času razpuščen in bomo imeli nove volitve, je gospod govornik omenjal prepotrebno volivno reformo, ki jo zahteva ljudstvo, obstruirajo pa liberalni poslanci. Razni liberalni kandidati se že ponujajo po deželi; ker vedo, da s pravim imenom nič ne dosežejo, si nadevlejo vabljivo ime »Slovenska gospodarska stranka«. Če si natančneje ogledamo to pisano družbo »slovenskih gospodarjev«, spoznamo v njih same liberalne znanee iz prejšnjih volivnih bojev. Ustanovili so to stranko liberalni nezadovoljneži in razni nedeljski lovci, ki jim liberalna stranka ne da dosti zaslužka, pa bi se radi okoristili na račun naših poštenih kmetov. Mi poznamo to komedijo in naša skrb bo, da pride pošteno ljudstvo slovensko do veljave in moči v dežel-nem zboru.

Strankarski shod socialnih demokratov v Essenu na Nemškem. Iz daljšega poročila, ki ga je imel »Slovenec« od srede omenjamo samo dejstvo, da so se jeli nemški sodrugi zmerneje obnašati nasproti cerkvi. Ko se je na shodu hvalno omenjala katoliška organizacija, je neka ženska iz Berolina zabavljala čez katoliške duhovnike. Nato jo pa ostro zavrtača sodrug Conrad, ki izjavlja, da stranka »ne sme napadati cerkve, pač pa mora razdreti nenaravno vez med cerkvijo in državo, vsled katere je cerkev sužnja slednje . . . Kaj slabo je za našo stvar, ako vedno zabavljamo čez duhovne. Poznamo mnogo vsega spoštovanja vrednih duhovnikov, ki se resno trudijo organizirati ljudstvo za boj proti nevednosti in socialni revščini . . .«

Pogajanja za nagodbo so se pretrgala. Krive so predrzne zahteve Mažarov. Baron Beck je zahteval, da naj se zviša ogrska kvota, donesek k skupnim potrebščinam. Weckerle se je dolgo upiral, slednjič pa privolil, a zraven zahteval druge koncesije. Ker avstrijski ministrski predsednik vč, da parlament ne bi odobril nobene nagodbe, ki ne bi obenem zvišala kvote in uredila bančnega

LISTER.

Pavlinka in njen hlapec.

Spisala Lea Fatur.

Bilo je nekaj skrivnostnega v tistem večeru. Suhe čude stare jablane na dvorišču so strmele tako čudno v mrak — od kota, kjer je stala apnenca je padala črna senca, se vlegla na kup dračja in trsak in hitela mimo hleva do kuhinjskih vrat.

Mimo kuhinjskih lojternic je hotela Pavlinka v hlev, kjer je molzel hlapec. Pogladila bi lisko in sivko, in govorila s Tone-tom o njegovih poti v gozd. Spravljeni so pridelki blagoslovljene jeseni. Treba se je preskrbeti še s kurivom. Tone je nabrusil rebunco, namazal kolesa, zvezal capane. V jutranjem mraku mu skuha kavo in žgance. Skozi sveži jutranji zrak se popelje Tone v gozd. Zvečer se vrne z visoko naloženim vozom. Tako bo hodil nekaj dni. Rastel bo kup debel in vej na dvorišču . . . Potem bo sekal Tone in skladal. In ko bo piskala burja zim-ske dni okrog skrite vasice pri planini, bo sedela Pavlinka s hlapcem pri topli peči. Njuno srečo bo motil le spomin na gospodarja, ki hodi ali leži mrtev, v tisti daljini, vendar prebližnji Ameriki . . .

V hlev je hotela Pavlinka. Bilo ji je tako čudno pri srcu. Že večkrat je šel Tone po les v gozd, že več let je imela gospodinja prijateljstvo s hlapcem. Pa danes se ji dozdeva, da je to Tonetova zadnja pot, — da poseže

nevidna roka v neblagoslovljeno zvezo . . . Kako čudno so se razkorčile lojternice . . . kaj pripeljejo jutri ob tej uri?

Z drhtečo roko je prišla Pavlinka za kljuko . . . Zdelo se ji je ledeno mrzla . . . tako mrzla, kakor so mrliške roke . . . In na vratih — kaj se ni prikazal krvavi mrtvaški obraz — obraz njenega moža? . . . Odskočila je, bežala v kuhinjo. Bila je mračna, na ognjišču je žarela žrjavica. Pavlinki se je zdelo, da se gosti mrak v veliko telo, žrjavica so njegove pekoče oči . . . Dolgi kremplji segajo po ženi prestopnici . . .

S tresočo roko je naložila polena na žrjavico, podpihala. Jelo se je kaditi. Glasno, naglo, je pihala močna žena. Pepel se je dvignil, ji pobelil črne lase, ji pokril ruto in rame, silil v oko.

Naglo je zasikal plamenček na več krajih, se združil. Plamen se je dvignil, obližoval na verigi viseči črni kotel, osvetlil napo, klopi okrog ognjišča, veliki čeber za vodo v kotli, omaro, mizo. Plamen se je ogledal v svetlem korcu na čebri, se ustavil na ostrini velike sekire, ki je slonela pri oknu za ognjiščem. Rebunco, velika, težka. Pod njenim udarcem padajo hrasti . . .

Na ostrino sekire je strmela s plašnim pogledom Pavlinka. Svetloba je oblivala njeno visoko postavo, široko zdravo lice in je kazala sence plašnih misli, ki so vznemirjale Pavlinko.

Ob uri, ko se loti človeškega srca strah pred kaznijo, priključijo spomin naglo prošlost. Srce razkazuje, dokazuje vesti: Tako se je vršila stvar . . . »In ni bilo druge poti?«

vpraša vest. Srce se zagovarja, priznava: »Bile bi druge poti. Pa strast je otemnila um, oslabila voljo . . .«

»Pa čakaj kazni,« odgovarja vest, »trpeči . . . Večni je zakon, neomajen: — za grehom kazen.«

Deset let je preteklo, kar so bili dali Matjionovi iz Gradača svojo Marijano Pavlinovemu Froncu. Če mara zanj, niso vprašali. »Trebala je k maši, kadar zvoni,« je rekla Matjionka. »Dekle brez dote naj si obližne vseh pet prstov, če pride na masele grunta,« je dejal Pavlin. Da je ženin na slabem glasu kot ženskar, da ni mogel dobiti žene iz grunta, zato niso marali baitarjevi.

Marijana je ubogala. Bila je sita revščine v domači bajti, hoje na dnino, prepira za služek. Veselila se je hiše, prostorne kuhinje, kjer bo cvrla in pekla, veselila se lepih oblek, brezskrbnega življenja.

Tone, sosedov sin, ji je odsvetoval — jo prosil, naj počaka. On poide k železnici in jo vzame. Pa Matjionovi so napodili Toneta in omožili Marijano.

Kmalu je odmevala Pavlinova hiša vsakdanjega krega: Fronc je zapodil, ko se je poročil, dekle, ki je imela vzrok misliti, da jo vzame gospodar. Zato je razdirala povsod, kjer se je ženil, le pri Matjionovih se ji ni posrečilo.

Tožila je Pavlina in razlagala mladi ženi slabosti in grehe njenega moža. Morda bi se bil vdela Fronc na strani druge žene, pa Marijana se je spominjala rada Toneta . . . Možu je očitala dan za dnem njegove grehe. Koliko bi zalegel denar, ki gre za njegove kratke čase, pri hiši! Tako ga manjka povsodi —

mesto brezskrbnega življenja so objele Marijano težke skrbi.

Se bi se bilo uredilo gospodarstvo s skrajnim varčevanjem in napornim delom. Pa zakaj bi delala Marijana, kakor črna živina — ni vzela zato tridesetletnega pokvarjenega fantja. Stiri leta sta se prepirala. Fronc se je naveličal takega življenja, vzela denar na posodo in odšel v Ameriko. Naj se ubija žena s hišo in deco. Iz Amerike ni pisal, nobeden znanih ga ni videl. Marijani je bilo treba hlapca, da oskrbuje živino in polje. Vzela je Toneta.

Zdaj je pela Marijana pri delu, Tone je zvižgal, otroka sta skakala. Pa ljudje so očitali Marijani greh — zahtevati, da odpravi hlapca. Znala je odgovarjati. Pritoževala se je čez hudobni svet, ki napada zapuščenno žensko, ki bi jo opravičeval, če bi bil hlapec Tone ali Janez.

Tone je ostal pri hiši, bil gospodar in hlapec. Leta so se menjavala — o Froncu ni bilo glasu. Nikdo domačih Amerikancev ga ni videl. Marijana je pisala na konzulat, pa brezuspešno je bilo vsako pismo.

Ko je divjala davica po Notranjski, je pobrala Marijani otroka. Zdaj je bila ona dedič po možu; zdaj bi lahko zapisala Tonetu grunt, se poročila z njim, ko bi le vedela, da je umrl — njen mož . . .

Vsako nedeljo je čitala Marijana v novinah s trpečim srcem imena v Ameriki pone-srečenih Slovencev. Upala je, da naleti na možovo ime. Če je stalo v novinah, da so imena žrtve nesreče neznana, si je predstavljala, uverjevala samo sebe, da je to bil njen mož. Bila je že pri župniku, da jo poroči.

vprašanja, zato je zahteve predrzne mažarske vlade odklonil. Na Becka so pritiskali posebno agrarci in kršćanski socialci. Pogajanja se bodo najbrže še nadaljevala v Budimpešti meseca oktobra.

»Slomškovo zvezo« napadeta »Slovenski Narod« in »Učiteljski Tovariš«, kar se da, ter hujkala na bojkot onih poštenih slovenskih učiteljev in učiteljic, ki se ne pokore »komandi« nekaterih teroristov, katerim je »Slovenski Narod« prva in zadnja zapoved. Dobro je tem strahovalcem odgovoril »Svobodni Slomškar«: »Za nami je pošteno slovensko ljudstvo, za vami pa trhljena liberalna stranka, ki je skoraj izumrla, in ji je ostalo le še zapuščeno slovensko liberalno učitelstvo.« Mi pa pristavljamo, da bo pošteno slovensko ljudstvo znalo obračunati z takimi vzgojevalci nedolžne, slovenske, katoliške mladeži, ki simpatizirajo in pozdravljajo shod svobodni- slecev v Pragi!

Deželni zbori in volivna reforma. V petek je bila nižjeavstrijskemu deželnemu zboru predložena volivna reforma za deželni zbor. Število mestnih in kmečkih mandatov se zviša, vpelje se pa četrta nova kurija s 46 mandati. V splošni in mestni skupini bo uveljavljena volivna dolžnost. — Tudi v istrskem deželnem zboru je glavni Rizzi napovedal volivno reformo, ki je že izdelana.

Raznoterosti. Pogajanja med Avstrijo in Ogrsko še niso dosegla uspeha. Nerešeno je še vprašanje o zvišanju ogrske kvote in o bančni skupnosti, kakor tudi vprašanje neodvisnosti Ogrske pri sklepanju pogodb. — Socialni demokratje v Pragi in v Lvovu so preteklo nedeljo sklicali velikanske shode. Manifestirali so za uvedbo enake in splošne volivne pravice za deželne zbore. — Jahta ruskega carja, ki je obtičala na neki skali v finskih vodah, je ena najlepših ladij ter je stala 15 milijonov rubljev. Nesreče sta vzrok kapitan in krmilar. — Tretji odsek so ustanovili v škofjeloškem izobraževalnem društvu. — Liberalni agrarci goriški so imeli ta dan shod in sklenili, da ustanove lastno glasilo, kadar zberejo dosti kapitala. — Zadnjo soboto zvečer je pri Glincah brzovlak zmečkal Fr. Pletersnika iz celjske okolice, Antona Mulavca iz Sempasa pa je istočasno ubil. Izognila sta se tovrstnemu vlakcu, nato pa prišla, nič hudega sluteč, nenadoma pod stroj brzovlaka, ki je pripeljal mimo v istem trenutku. — V Forbachu na Loterinskem so se v rudokopu vneli plini ter se je ponesrečilo 16 rudarjev. — Častniške plače se bodo v kratkem zvišale, kakor poročajo poučeni listi. — Japonska je naročila pri ladjedelnih v Stettinu tri nove bojne ladje in 12 krizark. — Tržaški »Novi List« ostro obsoja netačno vedenje napram pevskeemu društvu »Ljubljana« na zadnji slavnosti na Proseku. — Tri metre dolga morskoga psa so vjeli blizu Reke. — Pouk na c. kr. strokovni šoli za petlatrce v Radovljici se je pričel. Učenci se še vedno sprejemajo. — Dne 22. t. m. bo v Lescah ustanovni občni zbor sadijske zadruge za radovljiški okraj. — V Varšavi je vojno sodišče obsodilo devet članov poljske revolucionarne stranke na smrt. — V seji ljubljanskega občinskega sveta je predlagal župan, naj se odstopi član, ravnatelj Subic naprosi, da preklic svoj odstop. Predlog je bil sprejet, dasi imajo o tem odločevati edinole volivci. Dr. Triller je bil zopet paradegovornik, dasi bi bil radi Proflove afere moral storiti isti korak, kakor g. Subic. — Drž. podporo 10.000 K je dobila mlekarstva zadruga. — Na Dunaju je ta teden zboroval mednarodni kongres proti jetiki. — Iz blagajne socialnodemokratske strokovne zveze zidarjev v Nemčiji je izginilo 100.000 mark. — Kolera na Ruskem se vedno bolj širi. — Šolski pouk na II. državni gimnaziji v Ljubljani se prične šele 14. oktobra. — »Mladi« so imeli shod v Loškem potoku. Dr. Ravnihar, ki je prišel pot pripravljat kandidaturi za deželni zbor in iskat klientov, bi boljše naredil, če bi doma ostal. Nastopil je tudi znani Rus, ki je seveda zabavljajl čez S.

ker je moral biti vendar že mrtev njen mož . . .

»Kje imate osmrtnico?« je vprašal župnik osorno in ji razložil, da se ne more poročiti drugič, tudi če ne izve nikoli nič o možu, dokler nima dokaza v rokah, da je umrl.

»Še vedno pride lahko,« to je bil strup, ki je grenil Marijani življenje, to je bila senca, ki je lazila za njo . . . Z delom in varčnostjo je rešila hišo vseh bremen — da pride zdaj in vžije žulje njenih rok . . .

Da pride . . . Ostrina sekire se je svetlila v plamenu . . . Grozne misli, črne pošasti so gledale iz sivega očesa krepke žene . . .

Vežna vrata so se odprla počasi . . . Težka noga se je obotavljala na pragu. To ni berač . . . S strahom se je ozrla Marijana . . . Tone — to more biti zapoznel potnik ali berač . . . S strahom se je ozrla Marijana . . .

Na pragu se je pojavila možka postava v mestni obleki, s kovčgom v roki. Iz bradatega lica je gledalo znano oko hudomušno na Marijano, znani glas je klical:

»Dober večer Marijana, zvesta ženica! Dolgo si me čakala, pa pričakala si me. Res, da nisem prinesel denarja — so lepa dekleta tam v Ameriki in dobra vina Marijana . . . In težko se dela tam . . . Pa zdaj je kraj vseh neumnosti, doma bova delala skupaj Marijana . . . Slišal sem od Straha, da sta umrla otroka. Bil sem žalosten, pa Bog naju potolaži lahko . . .«

Tako govore je odložil Pavlin kovčeg in se bližal ženi. Odmaknila se je.

»Ali si ti res Fronc — ali tvoj duh,« je jecljala.

»Slab sem res od vožnje in prest . . . boleznji,« se je smejal Pavlin, »vendar sta duh in telo še skupaj.«

L. S. in čez Jakliča. Taka roba, ki je prišla iz ust nezadovoljnega govornika, je poceni!

Godovi prihodnjega tedna:

Nedelja, 22.: Marija sedem žalosti, Eme-ran, Mavricij; ponedeljek, 23.: Tekla, Lin; torek, 24.: Marija D. reš. ujet., Rupert, Ger-rard; sredo, 25.: Klofa, Firmin; četrtek, 26.: Justina, Ciprian; petek 27.: Kozma in Dami-jan. Kaj; soboto 28.: Vencoslav, Marcijal, Salomon.

Šolski pouk v svobodni Franciji.

Malo in slabo je javnost v občie poučena o francoskem šolstvu. Pred dvema leti nekako je znani Georges Goyau na podlagi bogatega statističkega materiala opisal mizerijo franco-skega ljudskega šolstva. (L'Ecole d'aujourd'hui. Paris. Perzin, 1905.) Najnovejše, kar o francoskem ljudskem šolstvu vemo, je motiva-cija, ki jo je naučni minister Briand dodal svo-jemu zakonskemu načrtu od 24. januarja leta 1907. Zgodovina postanka tega zakona je sle-deča:

28. marca 1882 je tedanji francoski na-učni minister Jules Ferry uvedel obligatorični ljudskošolski pouk. Stariši so si lahko izbrali katerokoli šolo so hoteli. Ako se stariši niso poslužili te pravice, je moral župan otroke oddati na državno ljudsko šolo. V vsaki ob-čini naj bi se ustanovila šolska blagajna, ki naj bi pokrivala stroške za šolske potrebščine ter za hrano, obleko, obuvale in nagrade za rev-nejše otroke. Ta šolska blagajna naj bi dobi-vala prispevkov od prostovoljnih darov, če bi bili ti preizkusi, naj bi prispevala občina in le v skrajnem slučaju država. Ustanovi naj se tudi šolska komisija, sestavljena iz župana, šolskega nadzornika, nekaterih zastopnikov šolske oblasti in hišnih očetov. Ta komisija vodi zapisnik otrok, ki so dolžni hoditi v šo-lo, nadzira pohanjanje šole in kaznuje stariše, ki provzročajo šolske zamude, oziroma nič ne store, da bi jih preprečili.

Kako se je ta postava izvedla? Šolske komisije in šolske blagajne so večinoma ostale na papirju. Od 36.000 občin jih je le 14.000 ustanovilo šolsko komisijo, pa še te nič ne delajo. Iz Pariza so deževale na ob-čine ministrske naredbe, pa ni vse nič poma-galo. Vzrok je ta, da je skoro vsa oblast v šol-ski komisiji, izročena županu, ki se pa noče zameriti svojim volivcem. Kako naj on graja in kaznuje stariše, od katerih je čisto odvi-sen? Ker pa mora na Francoskem tudi vlada od ministra doli do prefekta in podprefekta računati zgolj na svoje volivce, ki so pa po ogromni večini zelo malo prosvetljeni, je vla-da zatisnila eno oko ter je šolske komisije prepuščali njihovim usodi. Tudi podpor občinam ni dajala skoro nobenih, saj od leta 1889 ne. Zato ni čuda, da veliki del otrok, ki so dolžni obiskovati šolo, ostane cel čas ali pa vsaj dalj časa brez vsakega pouka. Kaj pravi o tem uradna statistika?

2. decembra leta 1902 je v okrožju May-enne od 100 za šolo proglašanih otrok manj-kalo povprečno 16, 2. junija 1902 je v okrožju Hautes-Alpes manjkalo od 100 proglašanih otrok 45, v Haute-Loire 48, v Lozère 49. Tre-ba pomisliti, da so se tu šteli za šolo prigl-ašeni otroci, nič pa ne pove ta statistika od otrok, ki sploh nikoli niso bili proglašeni. Višji šolski nadzornik Cazes je leta 1904 na pod-lagi natančnega statističnega materiala, na-branega po celi Franciji, dokazal, da od vseh za šolo godnih otrok 5 do 10 odstotkov šole sploh ne obiskuje, od ostalih 95 odstotkov pa jih obiskuje šolo neredno celih — 90 odstot-kov, le 5 odstotkov je rednih šolarjev. To se pozna posebno pri novčanju. L. 1900 in 1901 je od vseh novincev bilo 33 odstotkov brez vsakega pouka. Navadno se bere, da je na Francoskem med moškimi le 43 odstotkov an-alfabetov, med ženami pa 63 odstotkov, toda

si je mehanično roki v modri pripas in siknil: »Kaj sedaj Marijana?« »Kaj sedaj Tone?«

To vprašanje je bilo polno obupa in groz-nega premišljevanja. Za hip sta se gledala in obrnila pogled na sekiro. Plamen se je zrcalil na njeni ostrini — pod njenimi udarci padajo hrasti . . . In zopet sta se pogledala . . . »Nikdo ne ve, da je prišel, jaz ga napojim,« je šepetala Marijana . . .

Izvanredno bleda, klečajočih kolen, je hodila Marijana drugo jutro po kuhinji. Ve-sela bi morala biti, ker je pregnan na veke strah, ki je kalil nieno srečo. Zdaj je šele na svojem, brez skrbi . . . Tisto truplo, katero pelje Tone pod vrečami v gozd, negibno, kr-vavo, ne bo motilo njenega miru . . . Daleč je gozd — in mrtvi se ne vračajo.

Mehanično si je nalila kavo, mešala po skodeli in zrla v kote. Mrtvi se ne vračajo Marijana — pa tisti grozni pogled, krvavo oko zre iz vseh strani na tebe . . . kaj je to Marijana? . . . Stok . . . Tako je stokal — pa ne dolgo . . . Močan je Tone, ostrina se-kira . . . Kdo odpira vrata — kdo prihaja tako naglo, tako rano? Saj mrtvi se ne vra-čajo . . . Ne . . . Tisti, ki je butnil s čevljem v vrata, ki je vstopil naglo in stal rokalski, razoglav, poln hudobnega veselja na zara-ščenem licu, je bil Froncev stric. Pa kaj pri-haja tako rano — čemu?

Priletni stric je raztegnil usta do ušes, si tolkel roki ob kolenih, da se je dvigal prah iz odrgnjenih prtenih hlač in vpil:

»Hoj Marijana! Strela te . . . Ali si tako vesela? No: kaj bo — kaj ne bo? Konec je zdaj tvojega štenkanja ha, ha, ha . . . To je skok za Toneta! Saj sem dejal: Živ se vrne Fronc in vama že pokaže . . . Zato je hitel tako rano v gozd, ha, ha, ha! In celi

med analfabete se tu računajo tudi tisti, ki ali znalo pisati samo svoje ime ali pa somo brati. Sam naučni minister Briand pravi v mo-tivaciji svojega novega zakonskega načrta, da je v resnici 25 do 30 odstotkov popolnih neizobražencev.

Vprašanje je, ako Briandov zakon, ki je nekoliko strožji od Ferryjevega, v parlamen-tu proderi. Poslanci se boje svojih volivcev. Pač pa zdaj pošteni republikanci dobro uvi-devajo, da je bilo naravnost zločinsko, od-praviti kar čez noč pouk od strani verskih kongregacij, ki so v teh žalostnih šolskih raz-merah skrbeli za izobrazbo ljudstva. Zdaj kongregacij ni, na Francoskem pa narašča od dne do dne število mladoletnih zločincev, ne da bi le količjak napredoval pouk od strani občine ali države. Tako je v državi, prvobo-riteljci za svobodno misel!

Novice iz Amerike.

— Rojak v Ameriki ustreli svojo ženo in sebe. Iz Denverja, Coll., poročajo: Tu se doigrala žaloigra, o kateri piše »The Denver Post« sledeče: Blazno ljubosumen na svojo le-po mlado ženo, s katero se je poročil pred še-stimi meseci, se je Frank Debelak, zaposlen v Globe-rudotopilnici, razjezil, ko jo je za-sačil govorečo z nekim drugim možem. Po-grabil je revolver in jo obstrlel v dimle; ko je kriče bežala iz hiše, je obrnil revolver proti sebi in si pognal kroglo skozi glavo. Debelak je umrl uro pozneje, a njegova žena omahuje med življenjem in smrtjo v okrajni bolnišnici, kamor je bila prepeljana s policijsko ambu-lanco. Žaloigra se je dogodila v Debelakovem domu, 7 Sheedy row, ravno onstran meje v Adams-okraju. Dasi jo je obstrlel, vendar gospe Debelakove ni zapustila ljubezen do njenega soproga. Kljub svoji poškodbi je ostala pri zavesti, dokler ni dospela v bolniš-nico in med vožnjo je božala nezvestnega Debelaka, proseč ga, naj izpregovori in za-gotavljač ga, da mu oprostí obstrlebe. Ka-kor pravijo sosedje, njun zakon ni bil srečen radi razlike v njuni starosti in Debelakove ljubosumnosti. Gospa Debelak je 22 let stara, dočim je bil Debelak 18 let starejši od nje. Sosedje trde, da je kruto ravnal s svojo ženo, dostikrat pretepajoč jo, da so se udarci po-znali. Vkljub temu ni rekla ničesar, samo zatr-jevala je svojo nedolžnost, in to spričuje tudi govorica sosedov. Ta dan je Debelak prebil večinoma v nekem sosednjem salonu in je bil pijan, ko je prišel domov večerjati. Po večerji se je vrnil v salon, kjer je ostal do pol devete ure. Na povratku domov je našel svojo ženo govorečo z nekim sosedom ob sprednjih du-rih. Šel je v hišo in ko mu je sledila, ji je začel očitati, da govori z drugimi moškimi in da je nezvesta niemu. Ker jo je slično dosti-krat obdolževal, se gospa ni zmenila zanj. Šla je v jedilnico in sedla, da skonča neko plete-nje, ko je Debelak vstopil pri sosednjih durih in ustreli nanjo. Krogla je zgrešila svoj na-meravani cilj in gospa Debelak je poskočila in zbežala iz hiše. Komaj je napravila nekol-iko korakov, ko je drugič ustreli. Krogla jo je zadela in zakričavši za pomoč se je zgru-dila. Stoječ nad njenim telesom je Debelak za-mrmral: »Zdaj pa še sebe!« Nastavil si je re-volver ob desno senco, pritisnil je na izpro-žilo in pognal kroglo v svojo blazno glavo.

— Smrt v tujini. Iz Bessemer, Pa., poro-čajo: Umrla je tukaj še ne 17 let stara edina hči rojaka Ivana Prhne. Prišla je šele nedav-no iz starega kraja k svojim starišem. Dne 7. t. m. pa se je strašno opekla po vsem ži-votu tako, da ji ni mogel noben zdravnik več pomagati. Dva dni potem je umrla v hudih bolečinah. — Iz Conemaugh, Pa., poročajo: Tu je umrla po kratki a mučni bolezni gospa Uršula Udovič, žena čislane rojaka Martina Udovič. V Ameriko je prišla pred petimi leti. Pokojnica je bila doma iz Vnanjega sela pri Rakeku in je bila stara šele 26 let. V stari domovini zapušča stariše, brata in tri sestre.

Izpred sodišča.

Otrok utonil. Kočar France Možina na Selu pri Rudniku je imel pri hiši dva svoja in dva otroka svoje sestre, od katerih je imel starejši šest let. Dne 27. junija t. l. je odšel gospodar s svojo ženo na senožet, med tem ko je nadzorstvo nad otroci prevzela njegova 64 let stara mati Katarina Možina. Okoli 6. ure popoldne je šla stara mati živino krmit, otro-ke je pa sama pustila, da so šli v bližnji gozd jagode nabirati. Pri tem je zašla 20 mesecev stara Rezika v neko z vodo napolnjeno ja-mo ter je utonila. Neskrbna starica je bila na tri dni ostrega zapora obsojena.

Aretacija z ovirami. Dne 23. junija t. l. se je nekoliko vinjeni pismošoh Alojzij Lev-stik v Mesarjevi gostilni na Jesenicah s ko-roškimi fanti sprl. Po njih odhodu je Levstik še vedno po gostilni razsajal, tako da je bila natakarka primorana poklicati stražnika. Na njegov poziv, naj gre domov, ker bi ga dru-gače moral odpeljati v zapor, mu je odgo-voril Levstik, da je preneumen, da bi on z njim hodil; nakar mu je stražnik aretacijo na-povedal. Obdolženec ga je nato jel s pestmi biti in ga je pri ruvanju vgriznil v roko. Lev-stik, ki svoj čin le deloma priznava, je bil ob-sojen na šest tednov ječe.

Po krivem pričal. Hlapec Anton Sorc je tožil pri okrajnem sodišču v Ilirski Bistrici svojega službenega gospodarja Andreja De-losta, da mu neče izplačati zaslužene mezde 25 K 60 h. Delost je odredel zahtevano plačilo trdeč, da je bil Anton Sorc pogodbeno zave-zan, do 20. majnika t. l. v njega službi ostati. Pri obravnavi je pa tožnikov oče Anton Sorc starejši srenjski pastir, pod prisego krivo iz-povedal, da se je njegov sin z gospodarjem pogodil, da ostane ta le do sv. Jurija pri nje-mu, ne pa do 20. majnika. Tri zaslisane pri-če so potrdile krivo pričevanje obdolženca, ki bo zato sedel štiri tedne v težki ječi.

Konjem repe porezal. Dne 20. majnika jutraj je bila župniku v Cerkljah izpred hle-va ukradena samokolnica, konjema sta pa bila porezana repa do polovice. Storilec je bil ob-dolženec Anton Traven, cunjar iz Novega tr-ga, ki priznava, da je vzel samokolnico, glede repov pa taii. Prisojeno mu je bilo za kazen tri tedne ostrega zapora.

Zalotila ga je. Franc Brejc, rudarja sin, je prišel dne 18. julija t. l. v stanovanje Ju-lijane Zelenc v Idriji pesek prodajat. Ker ni bilo nikogar v sobi, odprl je nezaklenjeni pre-dal, v katerem je bilo 60 K. Ravno se je hotel denarja polastiti, ko Julijana Zelenc v sobo stopi in ga pri tatvini zasači. Brejc se je iz-govarjal, da je hotel le kakih 40 vinarjev vzeti, ne pa cele vsote. Če se pa pomisli, da je obdolženec v Podobnikovi trafiki 5 kron, torej ves denar pobral, kolikor ga je našel je gotovo, da tudi tu ne bi bil ničesar v pre-dalu pustil. Za kazen je dobil tri tedne ječe.

Tržne vesti.

Poročilo našega poljedelskega ministr-stva o letošnji letini se glasi ugodno in se ceni letina kot srednje dobra. Pšenica je nad sred-nje dobra, rž je nekoliko slabše izpadla, a zrno je dobro. Oves je letos izmed vseh vrst žit najbolj uspel. Turšica dobro kaže. Krompir je dobro uspel, samo gnije precej.

Vinska trta obeta dobro kapljico, sadja bo pa malo. Ogrsko poročilo je svoje zadnje ce-nitve za nekaj zvišalo.

Žitni trg nam ni prinesel posebnih izpre-memb, kupčija leze vedno še po poljevo. Ten-denca naših tržišč je mlačna in cene nestalne, ali izpremembe se vrste le okoli 5 do 15 vi-narijev. Občutnejšega padca ni. Tuja tržišča so se zadnji čas zopet nekoliko utrdila, a to ni vplivalo na ogrske termine, ki so nekoliko popustili. Vreme je vseskozi ugodno. Ponudbe so postale jačje in nekateri prerokujejo pre-obrat na tržiščih, ker današnji položaj nikakor ne odgovarja istini.

teden misli ostati tam — kaj ne? Saj si je naložil celo kup krme. Pa kaj zijaš tako v mene ti h . . . stegno?!

Bledi Marijani je padla žlica iz roke, kava, skodela sta sledila žlici. V njenih očeh se je zrcalila tako blazna groza, da je zazeblo trdnega moža.

»Kje imaš Fronca?« je vprašal vzne-mirjen.

»Spi,« je iztisnila Marijana iz ust, »pri-dite pozneje.«

»Pozneje — kaj pa! Se bojiš Marijan-ček?! Ura računa se ne dá več preložiti. Hoj Fronc!«

Butnil je s čevljem v vrata in lopnil v izbo. Začuden je zastal. Vkljub rani uri je bila izba že pospravljena, postelja poslana, tla umita. Čakaj to? Tla se umivajo na kme-tih le za velike praznike. Ah, tam je razlila nekaj rdečega — tam pri klopi . . . Rdeče lise se niso dale izmiti. Kaj ni to kri?! . . . In kje je Fronc?«

»Povej . . . baba . . .« je začel stric — pa videl je, da govori le stenam.

Ko je bil stopil v izbo, je uganila Mari-jana, da se je izgubljena, da je prišla ura kazni. In tedaj se je oglasilo v njej žensko srce. Da bi rešila vsaj Toneta . . . Smuknila je k omari, vzela skupitek za telčka iz nje in hitela po samotni stezi v goro, v gozd. Brez sape, v groznem strahu. Da pride pred orožniki, da posvari Toneta, ga reši. Če je slišala človeški glas, se je skrla za skalo, za drevo . . .

Izmučena, razmršenih last, je blodila dol-go po gozdu. Veje so šumele — ona se je ozirala, menila, da sega orožnik po njej, kadar jo je prišla robida. Bila je le enkrat v gozdu in tako ji je bilo težko najti svoj »part«.

Nekje je zapela sekira. Njej neznaní mož iz kake druge vasi je sekal . . . hitela je k

Pšenica. Ponudbe so postale jače, konzum in kupčija pa nočeta blaga po tako visoki ceni. Ponudniki so popuščali za nekaj vinarjev. Efektivno blago je povprečno za 10 v ceneje, termin ne kaj vinarjev več.

Praga je zahtevala 17. t. m. za pšenico, 78/81 kg, 11/25/85, Dunaj (19. t. m.) tisko staro, 78/82 kg, 11/85—12/40, novo, 77/80 kg, 11/65—12/30, z južne železnice, 77/79 kg, 10/90 do 11/15. Oktobar 11/26/27, april 11/81/82.

Rž se ni pomnožila v ponudbah, tendenca stalna. Praga 72/75 kg, 9/85—10/30, Dunaj, ogrsko novo, 72/74 kg, 9/70—9/95, avstr. novo, 72/75 kg, 9/65/90, Okt. 9/60/61, april 10/10/11.

Oves je notiral v Pragi 8—do 8/15, Dunaj od 8/30 do 9—, kaka je bila kvaliteta. Okt. 8/01/2, april 8/41/42.

Turšica, ogrska, oktober 7/20/45, 6/84/85, maj 6/75/76.

Moka nikakor noče izpod rok. Mlini so obloženi tako, da se jako trudijo iznebiti se finih vrst. Konzum je zopet stopil v rezervo. Temne, kruhne vrste gredo dobro in dosegajo visoke cene. Budimpeški mlini so, kakor znano, sklenili mleti pet dni na teden. Zdaj se pogajajo, da bi se tega dogovora držali tudi vsi provinčni mlini.

Napravimo kratak pregled. Pšenica vsled špekulacije jako draga, mlini morajo sirovine drago plačati, fina moka nikamor ne gre, ker konzum si tako draga blaga ne more nabavljati, mlini ne morejo s polno paro delati, ker pšenica da tudi fine moke ne samo temne. Gredo pa le temne vrste, te so zato drage.

Uspeh cele špekulacije je velika draginja v korist malega števila špekulativnih prekupcev in veleposesnikov, škoda mlinov in velikanske mase konzumenta. Čuda bi bila, ako se bo ta položaj vzdržal.

Ržena moka je začela popuščati v ceni, ker kakor smo zadnjič omenili so preveč zahtevali za blago in konzum je vsled tega padel, promet vstavlja.

Otrobi in klajna moka. Zahteve vedno enako živahne, dovoljujejo se zahtevane cene.

Budimpešta je notirala 19. t. m.: pšenično moko št. 0 K 17/60, 1 K 17/20, 2 K 16/80, 3 K 16/30, 4 K 15/80, 5 K 15/30, 6 K 14/80, 7 K 14—, 7½ K 12/90, 8 K 8/90. Otrobe, fine K 6/50, debele 6/50. (Vse za 50 kg.)

V šlezjskem deželnem zboru je vložil neki poslanec nujni predlog, naj se izvoz otrobov prepove. Vtemeljeval je svoj predlog z ziorom na neprimerni poskok cene vsled eksporta. Otrobi so se od početka kampanje za skoraj od 5 kron podražili. Eksport je jako narasel. Ta je znašal v letu 1905 čez 580.000 met, stot., v l. 1906 1.300.000 met stot. in letos se je do sedaj že izvozilo 1.100.000 met, stot. Stokovnjaki cené obveznosti avstrijskih prekupcev in mlinov že tako visoko, da bo eksport do konca leta prekoračil dva milijona stotov.

Spirit. Kampanja je potekla in uspeh cele kampanje je bil, da je konzum jako narasel in so cene vsled tega visoke. Tendencia je neizpremenjena. Triplo danes notira že K 150 do 150/50, v Pragi, denat. 45/50/46—.

Sladkor. Nova kampanja se prične koncem tega meseca. Cena bo ostala baže neizpremenjena. Licht ceni produkcijo prihodnje letine v Evropi na 6/3 do 6/7 mil. ton, v Avstriji na 1/3 do 1/4 mil. ton.

Svinska mast. Blaga primanjkuje, tendenca jako stalna.

Živina. Dunaj. Dovedlo se je znatno več živine. Iz Hrvaške se je privedlo za 220 glav več. Ker je konzum znatno narasel, večji dovoz ni pritisnil cen, marveč so te vztrajale, oziroma se poskočile. Pitani voli so se plačevali od 68/91, drugi 50 do 72, biki in kra-

ve 56 do 84 v kg žive teže, brez vžitnine. Mlade svinje 78 do 112 v, rejene 110 do 120 v kg žive teže.

Štajerske novice.

š Iz Celja. Pri volitvah v pridobninsko komisijo v celjskem političnem okraju so zmagali Slovenci. — Vsa agitacija z nemške strani proti slovenski deški okoliški šoli ni veliko izdala. Prestopili so na nemške šole le kake štiri. Prvi, drugi in četrti razred so tako napolnjeni, da bodo morali imeti vsoprednice. Natančno število učencev objavimo, ko bodo urejeni imeniki. — V prvi razred slovenske gimnazije pa je vstopilo le nekaj nad 50 diakov. Temu je vzrok deloma letošnja slaba hmeljska letina, deloma pa tudi politične razmere.

š Reforma učiteljšč. Na agrarnem shodu v Ausseeju naglašal je poslanec Hagenhofer, da je drugače treba urediti ljudske šole, in sicer tako, da bodo služile kmetijstvu. G. Fr. Grafenauer je k temu dodal, da je treba nove uredbi tudi učiteljščem, da bodo učitelji sposobni kmetske otroke primerno vzgajati. Ta odstavek je bil na shodu sprejet.

š Zblaznel tesar. Orožniki so v Gospi Sveti zaprli tesarja Sušnika, ki je bil lani sedem mesecev v norišnici in se ga sumiči, da bi bil on v St. Tomažu zasmodil. Naše so se pri njem vžigalice in oglje.

š Ljudski shod je priredila, kakor se nam piše iz Loke pri Zidanem mostu, »Kmečka zveza«, v nedeljo 15. septembra, po rani maši v gradiču. Državni poslanec dr. Benkovič je vrlo zanimivo govoril, »kaj smo delali v državnem zboru in kaj še bomo«. Iz vsega se je videlo, da ima dr. Benkovič res srce za ljudstvo; zato so mu volivci izrekli svoje popolno zaupanje in mu razložili svoje želje.

š Nevarno je obolél č. g. Martin Lenart, bivši kaplan slivniški (pri Celju); priporočla se č. g. sobratom v molitev.

š Graščino z dotičnim posestvom v Framu je kupil od slivniškega grofa Schönborn č. g. Fr. Muršič, župnik framski.

š Žrtev turistike. V nedeljo odpotoval je iz Maribora o. Fulgencij Trafela baže v Gradec. Ker se še ni vrnil ter ga tudi v Brežicah pogrešajo, kamor je prestavljen, se je bati, da je postal žrtev predrzne turistike v gornještajerskih planinah.

š Poučni tečaj za organiste se odpravi v Mariboru ter se začne predavanja v ponedeljek, 23. t. m. ob 3. uri popoldne, na kar naj zlasti velič. cerkvena predstojništva opozorijo udeležence. Razen drugih prireditvev povodom tega tečaja se bo vršil tudi občni zbor Cecilijanskega društva za lavantinsko škofijo, in sicer dne 26. t. m. ob 4. uri popoldne.

š Državni poslanec Ježovnik je bil v nedeljo, dne 15. t. m. v St. Ilju pod Turjakom pri Nacelinu, da bi poročal o svojem delovanju v državnem zboru. Zanimanja za njegovo poročilo se je kazalo malo. Dasi je godba z dvema bobnoma bila na shodu, je vendar malo poslušalcev pribotala. Poročilo je tako teknilo, da še zaklanega teleta niso pojedli.

š Duhovniške vesti. Katehetom v Mariboru je imenovan vikar č. g. Ivan Markošek. Prestavljeni so sledeči č. g.: Janez E. Kociper iz Ljutomerja kot vikar v Maribor; Anton Tkavc iz St. Janža na Dr. p. v Ljutomer; Jožef Korošak iz Rajhenburga v Svetinje pri Ormožu; Martin Agrež od Sv. Marka niže Ptuja k Sv. Janžu na Dr. p.; Alojz Gričnik iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici k Sv. Marku niže Ptuja; Golob Mihael iz Ljubnega k Sv. Križu pri Ljutomeru in Anton Postružnik, duhovnik v začasn. pokoju na Prihovo. — Na

novo so nastavljeni č. g. novomašniki: Rajmund Bratanič k Sv. Petru v Gornji Radgoni; Vladimir Cepuder v Rajhenburg; Mihael Grošelj v Loko pri Zidanem mostu; Martin Kramberger k Sv. Andražu v Slov. gor.; Janez Schiller na Ljubno; Martin Tomažič v Črešnjevcu pri Slov. Bistrici.

š Umrl je 14. septembra v Gradcu č. gospod Franc Klepač, upokojeni župnik od Sv. Ožbalta na Hrvaškem, posvečen 20. jul. 1883.

š »Frischauf-ov dom« na Okrešlju se pridno gradi; vendar se ne bo letošnji mogel otvoriti. Slovenska otvoritev se izvrši prihodnje leto ob začetku turistične sezone. K otvoritvi namerava priti tudi slavljence sam, ki je te dni praznoval svojo 70-letnico.

Po svetu.

Skupni samoumor cele družine. V ponedeljek zjutraj so našli v Koložu oficiala tamnošne deželne bolnice Litvaya, njegovo ženo in dve hčerki, v starosti od 14 do 16 let, mrtve v stanovanju. Vsi so se zastrupili. Vzrok samomora je bila neka afera, vsled katere bi bil Litvay suspendiran. Dognali so namreč, da je v sporazumu z oddajalci mesa v bolnico napravil večje račune, kakor je bilo meso vredno. Litvay je bil že dalj časa na sumu, da goljufa za večje svote bolniško upravo. Podvzeli so proti njemu tajno preiskavo, ki pa ni dala nikakih konkretnih rezultatov. Pred nekaj meseci si je dal Litvay sezidati hišo, kar je okrepilo sum proti njemu, ker ni imel nikoli privatnega premoženja. Nekdo je nato anonimno svetoval bolniški upravi, da naj meso vsak dan točno pretehta in tako so prišli na goljufijo oficiala. V soboto zjutraj so razširili kološki listi vest, da bodo Litvaya v kratkem zaprli in še isti dan je sklenila družina, da se umori. Hčerke so se poslovile od svojih prijateljic in med 9. in 10. uro zvečer se je vsa družina zastrupila. Samomorilci so ostavili pet pisem, med njimi enega na naučnega ministra Apponya.

Dunajski župan dr. Lueger. Po skoro treditenskih počitnicah se povrne Lueger 20. t. m. zopet na Dunaj. Iz Neubrucka po potoval z avtomobilom. Počitnice so na Luegerjevo zdravje ugodno vplivale. Dr. Lueger ostane samo nekaj dni na Dunaju ter se poda na to v vilo mestnega svetnika Hallmanna v Kalksburg.

Stotnik s telečnjakom. Kdor je nosil vojaško suknjo, tisti ve, kako težka je ob vročem pripekanju solca na prašni cesti »opica«, kakor se namreč imenuje telečnjak v komisnem jeziku. Zanimiva je tudi sledeča dogodka: Ko se je vračala ena kompanija 111. polka z vojaških vaj v vojašnico v Heidelberg, je opazil stotnik, da se neki vojak, ki se je na vajah zelo izmučil, na vse kripilje trudi, da bi mogel marširati domov. Častnik je omenil, da bi mu lahko podnarednik, ki ni imel nobenega bremena, lahko pomagal nositi telečnjak. Ali ker častnik tega ni zapovedal, se podnarednik za opombo ni brigal. Čez nekaj časa je opazil častnik, da se vojak še muči s svojim telečnjakom, zato je pristopil k njemu ter ga sam oprl. Takoj se je ponudil neki poročnik, da bi on nesel telečnjak, ali stotnik mu je prošnjo odbil ter je nesel telečnjak prav do Heidelberga.

Ponesrečena zrakoplovka. Miss Meres v Ameriki je znana kot navdušena zrakoplovka. Te dni se je vzdignila v prisotnosti 8000 ljudi v New Yorku z zrakoplovom v zrak. V višini 1000 čevljev se je zrakoplov vnel in pogumna zrakoplovka je padla na tla ter se ubila. Kostil so se ji popolnoma zdrobile.

Vrane so ga napadle. Pred kratkim so našli v Breconshiru na Angleškem truplo človeka, ki so ga vrane skoro umorile. Oženjeni

mož Jones je namreč izgubil službo in se je podal na pot v Swansetal, da bi si tam poiskal dela. Ker ni bilo po njem ne duha ne sluha, so ga šli iskat in so ga našli na samotnem griču. Nesrečnež se je bržkone izgubil, ker se je poznalo, da je duševno in telesno trpel. Bil je napol slečen, vrane so mu izključevale oči in mu iztrgale komad mesa z lic. Ko so ga našli je še živel, a je kmalu nato umrl.

Znamenit motiv samomora. Mesar Josip Navratil v Svabenici na Moravskem se je poizkušal umoriti radi tega, ker je njegova žena porodila dvojčke. Porinil si je mesarski nož v grlo in se smrtnonevarno ranil.

Zanimiva drka. Zagrebški biciklisti so priredili dirko na goro Sljeme, ki se razprostira nad Zagrebom. Kakor znano, se nahaja Sljeme 1016 m nad morjem.

Štirinajstkrat se je oženil. Neki Nemec Kottmann v Württembergu je ljubil popolnoma nenavaden sport: oženil se je, postal vdovec ter se zopet oženil. Bržkone ni imel o zakonu tako slabega pojma kakor tisti naši fantje, ki se še pred enkratno ženitvijo tresejo. Ali ženam gospoda Kottmanna ni baš sijala sreča. Prve tri žene so živele gotovo zelo »žalstvo«, ker so kmalu po poroki umrle čisto naravne smrti. Dve ženi sta padli kot žrtvi nesreče, tri so živele poleg gospoda moža tako srečno in veselo, da je ena skočila v vodo, ena pod vlak, a tretja se je povzpela na vrh ter ostavila svojega moža vdovca. Tako je skrbel Kottmann zaporedoma, da se razširi groblje in kmalu je mogel na Vseh Svetih dan pržgati sveče na štirinajstih grobovih. Ali ko se je hotel petnajstič oženiti, ga je zadela nepravila. Ob neki železniški nesreči je bil tako ranjen, da so mu odrezali obe nogi. Zdaj bo menda ostal vdovec.

Ljudske počitnice? Na Angleškem se je pojavilo gibanje za vpeljavo splošnih ljudskih počitnic. Posebno se potegujejo za to industrijalni okraji Lanhamshire in Jorkshire. Počitnice bod trajale en teden, določili so zanje prvi teden avgusta.

Reklama na grobnih spomenikih. Na newyorških pokopališčih se lahko čitajo čestokrat grobni napisi, ki pričajo bolj o trgovinskem duhu ameriškega naroda, kakor o njegovi pijeletni. Tako je n. pr. napisano na nekem spomeniku: »Pod tem kamnom bo enkrat počival James Bolton; za zdaj še vodi na sijajen način v 15. kraju št. 57 dobro znano trgovino s čevlji in usnjem. J. Bolton in Komp.« Drugi grobni napis se glasi: »Tu leži John Smith; naperil je proti samemu sebi samokres, sistema »Colt« in je bil hipoma mrtve. Samokres »Colt« je najboljšo orožje za samomorilce.«

Prepelici dež. Dopisnik »Evening Standarda« v Odesi poroča, da je v nedeljo zvečer v mestu Nikolajevu med veliko nevihto kar dežilo s prepelicali. Tisoč in tisoč prepelice, večinoma še živih, je pokrilo ceste. Vkljub silni nevihti so drvelji ljudje kakor obsešeni iz hiš in lovili redki plen. Polovili so vsega skupaj več kot deset tisoč prepelice. Vzrok te prikazni se pripisuje temu, da je nevihta zajela jate prepelice, ki so se zamašile proti vetru in dežju ter se utrjene podale na zemljo.

Od draginje je znorel. Zgodilo se je slučajno v Budimpešti. Neki mladi človek je splezal popolnoma nag nad vežo budimpeštanskega hotela »Royal« ter je začel tam vpiti: »Draga Roza, končano je. Vse je predrago, ni mogoče živeti!« Ko so ga s silo spravili z veže, so našli pri njem pismo, v katerem je bilo napisano: »Budimpešta je najčudovitejše mesto na tem svetu. Vse je grenko in drago: stanovanje, mleko, premog. Ljudje umirajo od lakote, človek bi tu vse pojedel, da se preživi. Dne 10. listopada bo revolucija in ne bo škodovalo.« Panta so odpeljali v norišnico.

njemu, ga vprašala, navedla kot vzrok, da išče hlapca, ker se je zgodila nesreča. Mož, ki je poznal povest o Pavlinki in njenem hlapcu, se je namuzal, vendar jo je peljal na kraj gozda, ki je bil last posestnikov vasice B.

Na praznem prostoru med štori sta našla Pavlinkinega konja. Voz je moral biti v bližini. Mož je plical, pa klic je odmeval po jesenskem gozdu, listje je šumelo, padalo — Tone se ni oglašil. Pavlinka je klicala s ohripelim glasom: »Tone, oj Tone!«

Gozd je odmeval Tone! nekje je zalajal pes. »Čudno je menil kmet, »pa iščiva, morda spi, daleč ne more biti, ker je to part vaše vasi.«

Iskala sta — našla . . . Nikoli, dokler živi, ne bo pozabil Perkan tistega prizora.

Nad malo livado je ležal posekan hrast. Zraven njega sekira, drobne trske. A zraven sekire, izpod debelih vej gleda negibna roka — leži čevljev . . . Pavlinka je pogledala v nebo, zakričala grozno in skočila k hrastu, pod katerim je ležal Tone. Roka je bila ledena . . .

Ko je pripeljal Pavlinov stric orožnike v gozd, je sedela Pavlinka razpletelih las na posekanem hrastu in pela. Perkan je stal pred njo nevede, kaj storiti. Razveselil se je prihodja ljudi, in jim razložil, kako je pripeljal Pavlinko.

Stric, ki je klel in se rotil vso pot nad nesrečnico, je umolknil, ko jo je zagledal tako strašno izpremenjeno, sedečo nad mrtvim sokrivcem.

S silo so morali odtrgati Pavlinko od hrasta. Ko so dvignili Tonetovo truplo na lojternice, se je vsedla blazna k njemu. Zdaj je jokala, zdaj pela. Orožnik je pregledal mokro mehko zemljo na kraju, kjer je ležal Tone in rekel:

»To je res več kakor slučaj. Na mestu, kamor je zakopal žrtev, je umrl morilec.«

Pismo Boltatuğa Pepeta.

Gespud redehter!

»Hribar je velek in Aschkerec je negau prerok!« sa unkat pel u en štari, ke sm šou jest mem in pel sa iz taka andahtja, de m je segla nhna pesem ta nar mn pet col glubok u srce. Spuznosm tekat, de je gespud Hribar res velek, tku velek,

de lohka usagca čez rama pugleda in spu-znosm sm, de je Aschkerec tud res negau prerok, zatu ga je pa puslou gespud Hribar u Praga, na tist shod frejmislecev. Aschkerec je pa tud pasu na ta shod, kot nubedn druh. On res frej misl in ma tud rad, de usi druh frej mislja, ud negaveh pesm morja pa tku mislt, kar on pugerva, če ne je pulom in ta nar mn iz oslam našže tistga, ke se upa drgač mislt ud negaveh pesm, kokr je nemu puvol. Pa tu ma čist prou Aschkerec; ker ga enkat gespud Hribar puštata za sojga preroka, ta more že vedet, kua dela in kuku dela; kua b se pol usaka žverca umes utiku in preroka in negove dela pu zubeh nosu. Aschkerec ma čist prou,

če tacga predrznga čluveka našeska pu zaslu-žejn; sei jh je še Mulavrh mogu držat, ke se je sam u dohtar Stojcuva aputeka mešu, ke vnder dohtar Stojc ni gespud Hribarju prerok in še, kokr prauja, gespud Hribarju priatu ni prou ta prau. Vornga more bt pousod in če sa se u Prag na tistmo shode frejmislecev ene parkat skregal, je tu čist vorng in prou. Če mata le dva usak soje frej misl, morta naskriž pridet in če se pol zavle tega skregata in če prou mal stepeta, je tu šele prou ta prau dukaz, de sta frejmisleca in de znata soje frej misl, če ni drgač tud iz pestni zastopat. Če pa dva edn drugmu prikima vata in s usaka reč prou dajeta, tu nista frejmisleca, tu kratk in mal na morta bt frejmisleca. Kene, gespud prerok Aschkerec, da mam prou? Nej le kar naraunast puvja, a mam prou, al ne!

Jest sm tud prou ta prau frejmislec, zatu ke nekol glih tku na mislem, kokr ta druh, ampak ma:n zmeri soja glava. Škoda, de mene nisa puslaj u Praga, de b pumagu gespude Aschkerece frej mislt. Zatu, ke sm frejmislec, pa tud ud gespuda Hudamernka use drgač mislem, kokr ta druh mislja in če b blu pu mojm, b Hudamernk že zdauni sedou u državno zbore, u deželno zbore in pu vrh še u ubčinskim zastop, tuki b on lohka še več zalegu, kukr zdaj, ke se sam u usaka reč štul, če ga prou nubedn za tu na pros. Klupi sa mende zadost tud zajnga močne, če se pa bujeja, de b se kera na pulumila, nej b ja pa še mal iz železjam ukual. Ta nar bl b ga nual še u ubčinskim zastop in ke b ga glih zdej čist lohka spravlj, ke je derehtar Subic vn stopu. Kulk strošku b on lohka meste pršparu, ke jh vn zmeče za tiste delnce, ke pu mest flajšter glihaja. Če b šou Hudamernk tkula ene parkat gor pa dol pu tak cest, ke flajšter pukladaja, pa b use tiste kamne iz mejhna muja dol putlaču in cesta zglihu, zravn b pa še apetit dubu še bulši, kokr ga ma zdej. Tu je enkat

ena nuc, ke b ja mel ud nega; kulk b mel pa lohka še drugeh nucu ud tacga kurenaka kokr je on. Tkula, kedr pu Iblan ceste šodraja iz tistmo špičastm kamnam, de navađnga čluveka prou pu jtreh zabuli, če najn stop. Tle b Hudamernk kar ene parkat stopu, pa b use u moka zmlou. Kašne nuge pa ima tud ta gespud. Unkat m je negau šuštar jamru, de u cel Iblan na dubi tku velike kože, de b iz celga urezu zajnga čevl, če mu ga kej užtuka, mu pa spet ni prou in zabaula. Zdej s je mogu ta šuštar naravnast iz Ogrskega peštelat kože ud ta praveh ogrskeh volu, de tku lohka ureže iz usake vulouske kože pu en čevl, pa mu gre užash se trda, de na kašmo konce kej manka. Hudamernk pa tud že zdej, ke ni neker u nubenmo zastope, na use viže dela za narud. Unkat s je kupu pr Bohinskmo jezere dvestu kvadratneh metru zemle, de u za se in za soja familja vila pustavu, zatu, de se tuji na uja mogli tam naselt. Ke je biu enkat svet zmieren in ukul negauga sveta štrh narjen, je šou pa gor pugledat kuku in kaj in če u dost placa na tistmo svete zain in negava familja. Ke je pršou gor zmatran in se je ulegu na sojmo svete u trava, je pa vidu, de mu en mal nog še čez negou svet vn gleda in de u treba se ta nar mn en tulk sveta zravn dukupt, de se u saj lohka na sojme svete pušten stegnu. Kdaj u za ta svet zglihu, še na vem, kedr um zvedu, um pa že puvedu.

Iz usm tem sm mende dost jasn dukazu, de je Hudamernk za marskašna reč za punucat, za kera ni nuben druh. Za kua b pol na gledal, de b ga prđubl saj za ubčinskega svetnka? Hudga pa Hudamernk u sojme želejnj ni nubenmo sturu. Sam unkat je tam pred iblanska pošta en autumubil puhodu in ga čist pulomu, tistm, ke sa not sedel se pa ni nč hudga zgudl. Pa te nasreče tud ni biu on uržah. On je šou kokr pu navad prou pučas, usakeh deset menut je sam enkat noga prđignu, tam

Jeseniške novice.

i Zasramovana trobojnica. Ker ne berem »Slovenskega Naroda«, sem izvedel, od prijatelja opozorjen, šele sedaj, kako ljubeznivo je »Narod« dne 31. avgusta t. l. mene in somišljenike, udeležence na naši slavnosti dne 25. avgusta, napadel in ozmerjal s hinavci ter faloti, ker smo nosili slovenske trobojnice, češ, da je to največja ironija na klerikalno-nemško zvezo v jeseniškem občinskem odboru in da jaz v lepi edinosti z nemškimi liberalci proti slovenskim naprednjakom glasujem v občinskem odboru. Znani »Narodov« dopisnik, učitelj Fabinc in njegov kolega, občinski tajnik Humer, sta menda pozabila, da od strani tovarne v nobeni občinski seji ni bil stavljen noben predlog. Predlog občinskega svetnika g. Pongraca, naj se občinski tajnik Humer odstrani iz službe, ni bil po volji tovarni, pa sem ga jaz podpiral in sem še danes istih misli, da mora Humer iz občinskega urada, ker uganja politično strankarstvo. Zveze z Nemci jaz nisem sklepal nikdar, pač pa so jo izkušali skleniti jeseniški liberalni mogočnejši, med njimi tudi znani »Narodov« dopisnik. On — nepostavno izvoljeni občinski odbornik — in vsi njegovi liberalni pristaši na Jesenicah so prvi glasovali z nemškimi odborniki proti slovenskim izvolitvam župana dr. Kogoja, za katerega jaz nisem glasoval, na kar sem še danes ponosen. Nikdar pa mi ne pride na um, da bi se postavil v kako nasprotje z nemškimi odborniki, kadar bi šlo za kako splošno korist jeseniške občine. O zasramovanj slovenski trobojnici naj bodo jeseniški liberalci kar tiho! Kolikokrat so že izobesili sami slovensko trobojnico, čeravno so ponižno, ne vem kolikokrat, trkali na vrata nemških pisarni! Sicer pa odločno rečem, ako bi bila znani »Narodov dopisnik Fabinc in njegov kolega Humer vplivni osebi na Jesenicah, bi se drugje pogovorili, kdo je falot, ker sta pa popolnoma brezpomembni osebi, se pa res ne izplača. Predsednik »Katoliškega delavskega društva« Ivan Krivec.

i Liberalno-rdeča podružnica sv. Cirila in Metoda se je ustanovila na Savi v nedeljo, 15. t. m. Zgodilo se je to na željo tovarniškega vodstva, kakor se splošno govori. Beležimo sedaj samo to govorico. Če se pokaže, da ni brez podlage, bomo o tem več govorili. Danes konstatiram le to še, da odborniki in člani nove podružnice sv. Cirila in Metoda so skoraj brez izjeme odborniki, oziroma udje liberalnega izobraževalnega društva, ki je bilo pred tremi leti ustanovljeno, a je kmalu zapalo.

i Šolsko vprašanje sili na dan vsako leto z večjo silo. Vsako leto je več šolskih otrok, prostori so pa vedno isti. V prvem razredu je paralelka, v vsakem oddelku je letos okoli 90 otrok, a prostora je komaj za 50. Iz pedagoških in higienskih vzrokov bi se morala napraviti najmanj še ena paralelka. Toda višje oblasti pravijo, da ni prostora, in otroci morajo biti natlačeni v šoli kot sardele v škatlici. Že pred dvema letoma je bilo določeno in ukazano, da naj se na Savi začne zidati nova šola, toda še danes ni duha in sluha o novi šoli. Vse je tiho, vse molči. Liberalci so vložili nekaj priziv, in tisti leži Bog zna kje. Starši se res ne bi mogli siliti, da otroke pošiljajo v tako šolo, kakor je na Jesenicah prvi razred. Oblast bi morala iz zdravstvenih ozirov zapreti te luknje. Ali je za Jesenice res vse dobro?

i Sokolska slavnost v nedeljo, 15. t. m., je bila slabo obiskana. Ko bi sedaj mi hoteli vračati nemilo za nedrago, napisali bi o tej slavnosti marsikaj, kar bi naprednjakom ne bilo ljubo. Toda zasramovanje in zmerjanje prepuščamo tistim, ki brez njega ne morejo živeti. »Sokol« so se v nedeljo lahko prepričali, da ljudstva nimajo za seboj. Pri naših ljudeh na Jesenicah »Sokol« pomeni nekaj takega, česar se je treba ogibati. Da je »Sokol« prišel v tako ime, je njegova lastna zasluga.

i Vendar enkrat! Po skoraj dvehletni anarhiji ali pravzaprav samovladji liberalcev v občini bo zopet red nastal. Zadnji rekurz liberalcev je rešen. Ministrstvo je odločilo, da se

ud kazine preke pošt, kar naenkrat t p prdivja dol pu Dunisk cest en autumubil prou furjast. kokr punavad usi autumubili vozja, in naraunast preke Hudamerne. Hudamernek se autumubila vidu ni, ke je glih u lift gledu, pa h usi nasreč je glih tekat ena noga u lift držu, in ke mu je pršou autumubil že čist pud nuga, je pa Hudamernek glih spet na tla stopu in rsk, je rekl, in spredn konc autumubila je biu tku stlačen in zmečkan, de se ni več prou puznal kaj leži na tleh. Asn, tu je use, kar je Hudamernek slabga naredu. Za kua ga na nočja u nuben zastop zvolt, je pa sam tu uržah, ke na hod u ta »Narodna knigatržnica« sojh putreb kepvat. Tu mu Mulavrh zamer, zatu ga pa u sojeh cajtngah neče prpuročat. Če b pa vedu Mulavrh, de tud tega ni uržah Hudamernek sam, ampak Mulavrh, ke je premejhna štacuna udperu, b mu pa gvišn tud udpustu. Sej je že ene parkat tou t Hudamernek u ta »Narodna knigatržnica«, smi ga jest sam vidu, pa se je useli iz nusam na vrh u bangar zadeu in se ni mogu na nube na viža notr zbasat, nazadne je pa le scagu in šou raj u druga štacuna. Zavle tega, ke na hod u ta »Narodna knigatržnica« sojeh putreb kepvat, sa ga že negau prijatli ene parkat nahrelil. Seveda se je Hudamernek zgvarju, de na more notr in jim reku, če b ta ta »Narodna knigatržnica« naredl saj tku velika, kokr sa naredl zajna inserat u ta »Sluvenaskmo Narod«, pa b blu use dobr in on b biu nhna ta nar bulš kuntšoft, tku pa na more pumagat, če se na more notr zbasat, glava s na u pustu zavle tega udrezat, zatu ke ma u glau zravn družeh zajnga in tud za druge ne pusebn važneh reči, tud usta; iz kum u pa pol jedu, ke b mogle tud usta preč pridet.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

vrše nove volitve v občinski odbor samo v prvem razredu in sicer po starem imeniku, v katerem se črtajo neveljavni častni občani in vpiše g. Anton Luckmann kot stotnik v rezervi. Propadli so torej liberalci s svojo zahtevo, da se morajo vršiti nove volitve v vseh treh razredih in po novo sestavljenem imeniku. Propadli so na vsej črti in nič ni pomagalo njih vpitje, kolika krivica da se jim godi; imajo pač poštenj in pametni ljudje drugačne pojme o pravici kot liberalci. Obenem je ministrstvo ukazalo, da se mora po izvršeni volitvi v prvem razredu voliti nov župan in novo starešinstvo. V kratkem torej se bo zopet začelo življenje v občini.

i Življenje v »Katoliškem delavskem društvu«. Velik korak naprej je storilo »Katoliško delavsko društvo«. Odbor je sklenil, da se ustanovi tudi ženski oddelek in se bodo kot članice društva sprejemale tudi dekleta in žene. Pozdravljamo najprisrčnejše ta korak in želimo, da bi dekleta in žene pristopale v društvo v najobilnejšem številu. Članarina se je določila 20 vinarjev na mesec. Priredi se poseben večer za dekleta in žene, da se jim razjasni namen in pomen društva zanje.

i Resno delo izobrazbe se bo zopet začelo v »Katoliškem delavskem društvu«. Program za sezono je sledeči: V nedeljo od 9. do 12. ure dopoldan prosta telovadba, branje časnikov. Popoldne telovadba od 4. do 6. ure. Zvečer od 8. do 10. ure reden društven večer, pri katerem bo ob pol 9. uri zvečer vselej predavanje, kadar ne bo predstave. K predavanjem imajo pristop tudi članice društva. V ponedeljek od 8. do 10. dopoldne prosta telovadba, od 10. do 11. govorniške vaje za moške člane nočnega šihita, zvečer od pol 8. do pol 9. govorniške vaje za moške člane dnevnega šihita, od pol 9. do pol 10. zvečer pevске vaje za začetnike. V torek telovadba od 8. do 10. zvečer in petje. V sredo od pol 8. do pol 9. zvečer govorniške vaje za ženske člane, od pol 9. do 10. zvečer vaje za predstave. V četrtek društven večer od 8. do 10., vmes telovadba in vaje za predstave. V petek zvečer od 8. do 9. petje, od 9. do 10. telovadba za novince. V soboto zvečer tamburaške vaje.

Idrijske novice.

i »Laibacher Zeitung«. Pod tem naslovom objavljeno notico v zadnji sobotni številki popravljamo resnici na ljubo v toliko, da je idrijski dopisnik tudi o blagoslovljenju zastave »Katoliške delavske družbe« v št. 162. z dne 18. julija t. l. zelo obširno poročal; toda črnil ni besedice o surovih demonstracijah združenih socialnih demokratov in liberalcev. Zakaj je to popolnoma zamažal, nam ni znano. Ali je z njih vedenjem soglašal, ali pa se je sramoval njihovega dejanja, ker je opazil med voditelji razgrajčev svoje politične somišljenike.

i Kolumba Kovač, znana predstojnica »Leoninuma« v Ljubljani in vrla gospodinja velikega zavoda, ki je umrla 16. t. m., je bila rojena Idrijskanka. Bila je ta smrt hud udarec za še tu živečo mater, ki je s pokojno prednico izgubila v teku pol leta že tretjega otroka. Upamo, da se bode blaga žena tem bolj veselila še mnogo let čvrstega zdravja svoje še tretje preostale hčere tudi usmiljenke in sina železniškega uradnika na Brezovici pri Ljubljani. Pokojna prednica pa bo ostala vsakemu, ki je ž njo občeval, zlasti še bolnikom, katerim je tako požrtvovalno stregla, v blagem in hvaležnem spominu.

i Čvrst mladenič iz Čekovnika se je ponesrečil pri delu. Odsekal si je skoraj popolnoma palec na nogi. Sedaj se zdravi v tukajšnji bolnišnici.

i Začetkom šolskega leta je prišlo nenavadno veliko tujcev, ki so pripeljali svoje sinove na našo realko. Vidi se, da je naš zavod postal znan daleč naokoli in si pridobiva zaupanje pri stariših, ki hočejo svojim otrokom preskrbeti višjo izobrazbo. Ker je stanovanje in hrana dijakom tu ceneja, kakor v Gorici ali Ljubljani, in ker ni pri nas nobene šolnine, se shaja lažje v Idriji, kakor v večjih mestih. Žal le, da ni železnice, ki bi še bolj omogočila daljino potovanje v naš kotel. Stanovanje realcem je omogočil g. Dragotin Lapajne, ki je z letošnjim letom otvoril »penzionat«. Slišimo, da ima do sedaj šest dijakov v svojem zavodu, dasi bode imel sčasoma prostora za več dijakov.

i Naša c. kr. rudarska ljudska šola je prenapolnjena. Na dekliškem oddelku je 579 učenk. Do četrtega razreda morajo biti vsoprednice, ker samo v tem razredu je 105 učenk. V 5. razredu jih je 58, v 6. 43 in v 7. razredu 30. Koliko pametnejše bi bilo, da bi se še 8. razred priklopil! Naj bi se raje gledalo, da šola raste na kvišku, pa bi se paralelki ognili, stroškov bi ne bilo več, tudi učne moči bi se lahko razdelile in ne bilo bi potreba pridnim učenkam 8. razreda ali privatno se učiti, ali pa iti v Ljubljano, da se konča ves obseg dekliških ljudskih šol. S 7. razredom kam naj gre, ko se skoro povsod tirja dovršeni 8. razred! Povprečno število na eden razred znaša 53 učenk, pač še precej ugodno, da se lahko pri pouku vse pregleda in jih ima v oblasti radi učenja in discipline.

i Na c. kr. logarski šoli je osem učencev. Slovencev je pet, izvanredno veliko, ker smo bili dosedaj navajeni le po enega ali dva videti na tem enoletnem kurzu. Škoda, da se Slovenci več ne zanimajo za to šolo. Zahteva se le meščanska šola, spodnja gimnazija ali realka in dvehletna praksa v gozdarski kancelij. potem je enoletna gozdarska šola tu in po prebitem izpitu se navadno takoj dobi služba. Začetkoma kot praktikant z mesečno nagrado 50 K na mesec in potem kmalu stalno logarsko mesto. Pri logarski šoli je več ustanov, ki omogočijo tudi revnejšim pouk.

i »Cerkvi moraš vse plačati,« toži »Naprej«. Zadnjič so utopljenega hlapca iz vode spravili in glej, za trud so v dopisu na županski urad na Vojškem zahtevali 16 kron plačila. Utopljeni je prej sam iz vode izvelkel žensko, a za te ni dobil nagrade. Ko se je on ponesrečil, se zahteva 16 K plačila. O tem seveda g. Kristan ne bo pisal.

Vipavske novice.

v Mercina se hoče proslaviti. Dne 8. septembra je sklical učitelj Mercina v Vipavi vse zaupnike liberalne stranke na shod, na katerem naj bi se razpravljalo o ustanovitvi nove vinarke zadruge, ki naj bi se ustanovila seveda proti že obstoječi, vseskozi vzorno upravljani zadruzi. Toda Mercina, ki misli menda, da ima že neomajno oblast nad vsem, kar sliši na ime liberalno na Vipavskem, je imel priliko se prepričati, kako kruto malo se zmenijo za ukaze Mercinove, kajti odzval se je njegovemu povabilu en cel mož, namreč pravoslavni Semenč iz Podrage. Pametnejši liberalci po Vipavi so se norčevali iz tega, kakor tudi iz visokoletečih načrtov, ki se porajajo v Mercinovi glavi ravno sedaj, ko se bližajo deželnozborske volitve. Toda gospod Mercina se je razljutil, ko je videl, kako malo mu je poslušna liberalna armada, in spet so letela pisma do vseh liberalnih zaupnikov. Cesar ni dosegel s prijaznimi povabili, to je upal zdaj doseči z grožnjami, s terorizmom. Zagrozil je vsem, da bo poročal v Ljubljano centralnemu odboru liberalne stranke, da se njeni zaupniki popolnoma nič ne brigajo za koristi »narodno-napredne stranke«. Nekateri so ostali sicer tudi še sedaj neposlušni in godrnjali, češ: Kaj pa je Mercina, kaj bo on nas komandiral? Drugi pa so se ponižno vdali in prišli v primernem številu zadnji nedeljo dopoldne v Vipavo, mi pa smo imeli priliko videti impozantno zborovanje petih ali šestih mož. Rekli smo, ko smo videli tako velik sabor in smo se spomnili vinarke zadruge, ki jo je osnovala pred par leti liberalna vipavska trojica: Mercina, Mayer in Hrovatin: prva je pogorela v zibelki, ta bo pa menda pred porodom.

v Razdirati je lažje, kakor zidati. O resničnosti tega stavka se je lahko prepričal Mercina pri ustanavljanju nove vinarke zadruge. Mercina se je sicer povsod izkazal dobrega razdiralca vsake organizacije, ki ne služi liberalizmu, kajti on je tisti, ki je intrigiral in razdiral pevski zbor izobraževalnega društva v Vipavi, ki je vrgel v svet bombo, da pri vipavski vinarški zadruzi poka, on je tudi tisti, ki je največ pripomogel do znane goške afere, ki je prinesla toliko gorja ubogim Gočanom. Zdaj pa se hoče na vsak način proslaviti, s terorizmom hoče vladati neomejeno tako nad vsem vipavskim učiteljstvom, kakor tudi nad liberalno armado celega okraja. Pokazati se hoče glavnega prvobornika narodnoprodajoče napredne stranke.

v Neodvisni kmetje so kar čez noč postali zopet pristaši »narodno-napredne« stranke, ki morajo brezpogojno poslušati vsemogočni glas, ki prihaja od neodvisnih nekmetov iz Ljubljane. Pred volitvijo ste agitirali za neodvisnega kmeta, po vseh shodih ste povdarjali, da ste stranka neodvisnih kmetov, zdaj, ko so volitve minule, pa se čutite naenkrat zopet krivosorodne z liberalno gospodo v Ljubljani. Čez par mesecev, ko bodo zopet deželnozborske volitve, boste pa zopet povdarjali svojo kmetsko neodvisnost. Kako malo ste dosledni!

v Trgatev se je na Vipavskem že splošno pričela in je jako bogata, še boljše kakor smo pričakovali. Naš kmet je letos vesel svojega dela in zadovoljen. Da bi le tudi dosti dobrih kupcev prišlo po izbornem pridelek. Upamo, da bo cena vinu povoljna kljub temu, da je dobra letina, ker bo po drugih krajih malo vina.

Iekarska centrala v Schärdingu.

I.

Ob bavarski meji leži na bregu Ine malo mestece Schärding, ki šteje okoli 4000 prebivalcev. Zemlja v Inviertel-u je izmed najbolj rodovitnih v Avstriji. Tu so premožni kmetje, ki imajo navadno 40—60 oralov zemlje, vse lepo skupaj in 20—30 glav živine. Reče navadno povsod simendolke ali čiste ali pa križane. Navadna krava je vredna 500 do 800 K. Za povzdigo kmetijstva si je pridobil velike zasluge pivarnar Jur. Wieninger, ki je z velikimi stroški vpeljal plemenite pasme v deželo. V Gorenji Avstriji imajo nad 300 živinorejskih zadrug (Zuchtstationen). V okraju Schärdingu so ljudje že dalj časa imeli doma male centrifuge. Maslo so prodajali raznim prekupcem, kar jim pa ni donajalo posebnega dobička. Po prizadevanju deželnega odbora, ki je imel za potrebe kmeta vedno odprte roke in srce, se je osnovala leta 1900 centrala za prodajo domačega masla v Schärdingu. Ker blago ni odgovarjalo zahtevam, jim je šla začetkom prav trda. Osnovali so si torej zadruge, kamor so kmetje pošiljali smetano, kar je v Gorenji Avstriji še zdaj navadno. Težave tudi s tem še niso minule. Leta 1901 je imela centrala 22.000 kron izgube. Enkrat so imeli do 16.000 kilogramov masla v skladišču na Dunaju, ki se pa ni moglo prodati. Vsega so vzeli domu, osolili in prodali v Nemčijo in Švico.

Takrat se je posrečilo deželnemu odborniku prelatu Grashöcku dobiti za ravnatelja centrale Čeha Emila Miška, ki je zadruge povzdignil na prvo mesto v Avstriji, za zgled vsem drugim.

Centrala ima sedaj v zvezi 13 mlekarških zadrug, ki proizvajajo vsaki dan okoli 1000 kilogramov činega masla. Zadruge so dobro opravljene, najsilabše, kolikor sem jih videl, so one od Alfa-Separator. Sprejemajo smeta-

no in izdelujejo maslo. Navadno ima vsaka mlekarica svojega poslovođa, ki ima plače 100 do 120 kron na mesec in kakega pomagača z veliko nižjo plačo. Izdelano maslo pošljejo nekateri na račun in s firmo centrale na odjemalce, večinoma pa v zadržno skladišče v Schärdingu. Za skladišče so adaptirali prav bistroumno staro neokretno dvonadstropno hišo v mestu. Tam ima centrala svoje uradnike, delavce in voznike. Vsaka pošiljatev se iztehta, vknjiži in spravi v hladilnik. Če je oblika slaba, se včasih tudi prenaredi. Drugi dan se navadno vse odpošlje na odjemalce. Centrala preskrbi vse zaboje, kartone, pergamentpapir, tiskovine in račune na lastne stroške. Tako dobiva pergament naravnost iz tovarne po 1 K 60 vin. kg, natančno vrezan za forme po 1 kg, $\frac{1}{2}$ kg in $\frac{1}{4}$ kg. Gre ga veliko manj kakor pri nas, popir je lažji, ker je finjši. Tovarna preskrbi za to ceno tudi vtis firme in varnostne znamke. Zaboje izdeluje centrala sama za vse pridružene mlekarne. Tako je dosegla, da so se stroški zmanjšali pri enem kilogramu leta 1901 21-90 v, leta 1906 le 14 v, letos pa 13,56 v. Vštete so v tem plače uradnikov in vsi drugi upravni stroški. Cene sirovin so povsod poskočile. Mlekarne dobijo za 1 kg masla izlačenega čistega 2 K 30 vin. Kar ostane koncem leta dobička, se dene 20% v rezervni sklad, ostalo se razdeli med mlekarne po množini masla, katerega so mlekarne dajale. Tako se je doplačalo lansko leto za vsaki kg od dobička še 10 vin. Letošnji prebitek iznaša do konca julija 21.512 K 97 vin. Meseca julija, ko so naše mlekarne imele najsilabše cene za čajno maslo, so dosegli v Schärdingu povprečno ceno 2.573 K za 1 kg.

Julija so imeli 32.479-55 kg masla.

Lepi uspeh centrale se očito kaže pri cenah, katere so imeli v zadnjih letih. L. 1901 so prodali kg povprečno po 2-20 K, l. 1902 po 2-22 K, 1903 po 2-23 K, 1904 po 2-37 K, 1905 2-46 K, 1906 po 2-50 K, 1907 po 2-57 K.

Pri tako velikem podjetju niso v zadnjih letih zgubili niti vinarja pri vsej kupčiji. Dobre odjemalce poznajo, tujim in malim trgovcem pošiljajo le s povzetjem. Ravnatelj potuje vsako leto dvakrat po glavnih mestih cesarstva, gre v Nemčijo in Švico ter sklene kupčijo za prihodnjega pol leta.

Maslo pošiljajo v Bukovino, na Češko, Dalmacijo, Galicijo, Koroško, Kranjsko, Primorsko, Moravsko, Spodnjo in Gornjo Avstrijo, Solnograško, Šlezijo, Štajersko, Tirolsko, Saško, Švico, Bolgarijo, Srbijo, Egipt potem v severno in zahodno Nemčijo, Bavarsko, Saško, Švico, Bulgarijo, Srbijo, Egipt in Turčijo.

Blago skoro gotovo ni veliko boljše od našega, ker kmetje navadno le doma posnemajo in dajejo smetano v mlekarne. Glavno zaslugo pri vsej organizaciji ima gotovo trgovski talent g. ravnatelja, Čeha Miška.

Poslovanje je jako priprosto. Odbor obstoji iz 5 članov, ki imajo mesečno seje in odločujejo tekoče zadeve. K sejam prihajajo vsi udje prav redno. Centrala je tako trdna, da je pri sestavi vsaka izguba ali nazadovanje nemogoče.

Centrala v Schärdingu.

II.

Kier se ena vrsta gospodarstva dobro razvije, pospešuje navadno tudi razne druge stroke s svojim razvojem. V Schärdingu so začeli z maslom. Ker se je obneslo, so raztegnili delovanje še na kupčijo z jajci in medom, kar se jim je najbolje posrečilo.

Jajca so prodajali pred par leti ravno tako, kakor pri nas raznim prekupcem in branjevkam. L. 1905 so začeli kupčijo v maleni z veliko previdnostjo. L. 1906 so pričeli pri vseh zadržnih mlekarah. Poslovodja je sprejemal od udov jajca in jih v posebnih zabojih, kjer se ni nobeno ubilo, pošiljal na centralo. Od udov jih sprejemajo po teži in plačajo za 1 kg 1 K, včasih tudi več. V centrali jih sortirajo. Boljša preizkusijo še enkrat v električno lučjo in jih prodajajo v hotele in kavarne, kakor »Trinkeier« komad po 9 do 10 vin. Ostala pridejo v podolgaste zaboje »Merkantilkiste«, po 1440 komadov. Na dno položijo lesene bombaževine, na posamezne plasti pa slame. Pravijo, da se jim nikoli nič ne pobije. To blago gre navadno v tuje dežele. Dosegli so meseca avgusta, ko je povsod najsilabša kupčija, za komad 5-856 vin., torej skoro 6 vin. Lepi napredek se kaže v številkah. L. 1905 so jih prejeli 129.833 komadov, l. 1906 nad dva milijona, letos pa vsaki mesec do pol milijona.

Posamezne zadruge so jih imele na mesec po 1500—3100 kg. Navadno dobi en ud za jajca na mesec od 15 do 70 kron.

Vpeljali so tudi povsod plemenitejše pasme perutnine in po trudu g. pivovarnarja Wienerger-ja tudi umno krmiljenje.

Po inicijati deželnega odbora so poizkusili letos prvi v Avstriji jajca ohraniti (konservirati v raznih tekočinah) za zimo, ko je malo blaga. Napravili so več velikih kadi, v katerih imajo po 7000 jajc. — Le meseca julija je imela centrala pri tej kupčiji dobička 443 K 21 vin., ko so bili že vsi stroški pokriti. Ta dobiček se koncem leta tudi večinoma med ude razdeli. Perutninarstvo donaša ljudem lepe dohodke, ki zdaj prav skrbno gojijo to prej toliko časa prezirano panogo gospodarstva.

Lani so poizkusili tudi s medom. Že prej so nekateri poizkusili s čebelarstvom, pa ni šlo, ker so bili upravni stroški preveliki. Prav spretno se je lotila centrala te kupčije. V mlekarinah sprejme poslovodja od udov med. Centrala preskrbi sama potrebne posode, ki se morajo napolniti z največjo pazljivostjo. Med mora biti le takolimenovani »Schleuderhönig«, napravljen s pomočjo malega stroja. Ne frankovano se pošlje med v Schärding. Ker se ravno pri medu godi veliko sleparij, ga pošlje centrala na poizkušnjo

vselej posebnemu večaku, nekemu profesorju na univerzi, ki izda izpričevalo, da je med zdrav in naraven. Zdj napolnijo z njim steklenice po 1/4, 1/2, 1 in 5 kg.

Centrala prodaja tak med po 2-20 do 2-40 K kg. Udom pa plačuje za 1 kg po 1-80 K in jim koncem leta doplača od čistega dobička. V prvem četrtletju letošnjega leta je bila povprečna cena 1 kg 2-228 K. Centrala je imela dobička v treh najslabših mesecih, ko je vse stroške pokrila 563 K 93 vin.

Zdj tudi vemo, zakaj pri nas čebelarstvo nazaduje. Naši ljudje prodajajo med v najboljših letih 1 kg po 70 do 80 vin., torej ni za polovico tega, kar dosežejo drugod.

Ali je potem čudno, če gre vsako leto na tisoče panjev naših dobrih čebel iz dežele tujcem množit bogastvo.

NAGODBA.

Budimpešta, 20. septembra. Oktobra meseca odpotuje cesar baje v Budimpešto, da prisostvuje nagodbenim pogajanjem. — Košut je 19. t. m. v klubu neodvisne stranke izjavil, da se je nagodba zato razbila, ker je Beck zahteval, naj se obenem z nagodbo uredi kvota, da pa Ogrji tega ne morejo dovoliti. Cesar da je nekako odobrili stališče ogrskega kabineta. — Videti je, da Ogrji zopet hočejo izigrati krono proti naši vladi. Stara igra, ki se je žalibog dozda še vedno Mažarom posrečila.

Dunaj, 20. septembra. Cesar je pozval barona Becka v drugi k sebi. — 20. t. m. se je vršil ministrski svet, ki se je bavil izključno z nagodbo. — Dr. Lueger je sodeloval. — D. Volksbl. dejal, da nagodbe sploh ni več. Ako nagodba ne bo v vsakem oziru, bodisi z ozirom na agrarce, bodisi z ozirom na industrijo, popolnoma vzorna in popolnoma, je parlament ne bo sprejel. Proti nji bodo vsi krščanski socialci in socialni demokrati in tudi Čehi. V tem oziru bom jaz gledal, da bom stranko vodil in jaz ne trpim, da bi se sprejela slaba nagodba. — Dr. Schöpper predlaga, naj cesar na Ogrskem volivno reformo oktroira, da porazi ondoto klico.

MAROKO.

Rajzuli, znani vstaški roparski četovodja, je napadel francoske pošne sele, ki so šli iz Tangerja v Laraš in jih oropal. — Rajzuli baje zahteva za Macleana, katerega ima še zdaj pri sebi, da ga (Rajzuli) velevlasti priznajo za guvernerja severnega Maroka, 110 frankov odškodnine, veliko množino orožja in streliva itd., torej same neizpolnive zahteve. — Mulej Hafid zahteva, naj Francozi zapustijo Casablanca. Ako to store, hoče on kaznovati rodove in skleniti s francosko vlado mir.

RUSIJA.

Strahovite goljufije.

Berolin, 20. sept. »Berliner Tagblatt« poroča iz Peterburga: Letos se je v mornariškem ministrstvu sklenilo zgraditi malo brodovje topničark za Poamurje. Koncem julija t. l. pa je izbruhnil požar v ladjedelnici, kjer so se topničarke gradile. Pri tem je zgorela ladjedelnica in sedem novih topničark. Škoda iznaša dva milijona rubljev. Zdj se poroča, da je vzrok požara bil sledeči: Oblast je napovedala ladjedelnici ogled. Ker pa so se izvršile pri gradenju topničark strahovite goljufije, so ladje nalašč zažgali, da bi se goljufije ne mogle izslediti.

IZ RUSIJE IZGNAN DUHOVNIK.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Varšava, 20. sept. Ruska vlada je izgnala iz Rusije ruskega podanika duhovnika Jana Gralewskiego, da tako prepreči njegovo izvolitev v tretjo dumo. Gralewskij je bil silajno izvoljen v prvo in drugo dumo in bi bil gotovo izvoljen tudi v tretjo dumo.

STESELI ZAHTEVA NAD 120 PRIČ.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Peterburg, 20. septembra. Obravnavo proti Steslju je odložena na nedoločen čas. Steselj je zahteval nad 120 prič, ki so sedaj raztresene po celem svetu.

AFERA SOLLEILAND.

(Pariška sodrga. — Smrtna obsodba. — Zakonski načrti.)

Pariz, 20. sept. V Parizu imajo zopet »slučaj« in ker Pariz pomeni celo Francosko, so vsi listi namah pozabili Maroko in obrabljajo pariški »slučaj«. Kakor znano, je sodišče obsodilo svojčas na smrt nekega Solleilanda, ki je ženskam in otrokom paral trebuhe, potem, ko jih je onečastil. Torej morilec vsled zločinov sl. Solleiland je prava in pristna cvetka pariške sodrga — apašov. Glavno mesto svobodomiselne republike je namreč — v tem sicer podobno Londonu in Berlinu — prava razbojniška luknja in ni ga skoro predmestja, kjer bi se smel pokazati na ulici človek v boljši obleki in z zlato verižico. Žalostne ljudskošolske razmere so vzrok, da se zaredi v gotovih okrajih brezposelnost, nemarna duhual, katero potem sistematično pridijo še socialisti in svobodomislci, jemljejo ji vero v Boga. Torej tega Solleilanda, ki je počenjal živinska zločinstva, so na smrt obsodili in ljudstvu, ki še pošteno čuti, je to bilo čisto prav. Tak človek je za šafot, in če ga pomilostijo, bo to le novo bodrilo za apaše. Toda te dni je predsednik Fallieres Solleilanda pomilostil in zločinec bo odgnan v kolonijo na dosmrtno ječo, kar sicer tudi ni nič prijetnega, ker so dotične francoske kolonije pravo peklo. Zdj so ljudje razjarjeni. Seveda se Fallieresu ne more nič očitati. Zakon sicer še vedno določa za take zločine smrtno kazen, toda na eni strani ima predsednik ustavno pravico pomilostitja — morda njegova največja pravica, ki jo še ima

— na drugi strani pa zadnja leta niso v Parizu nobenega na smrt obsodili in niti prostora nimajo, kamor bi postavili šafot. Zdj sta sicer parlamentu predložena dva zakonska načrta, ki načeloma odpravljata smrtno kazen, toda še nista prišla v razpravo. Menda pa jih sploh še ne bodo rešili, ker se zdaj oglašajo mnogi pravnikov za smrtno kazen. Ljudstvo tudi pravi, da za gotovo vrsto živine ni nič drugega na mestu, kot šafot. Toda v resnici se niti juristi niti parlamentarci še niso zedinili med seboj, kaj naj storé, kajti ti viharji Parižani, ki zdaj očitajo Fallieresu, da se je iz neopravičljive sentimentalnosti poslužil svoje pravice pomilostitja, ga utegnejo prihodnji napadati, ako bi drugega zločinca ne pomilostil. In tako bo tudi afera Solleiland, kakor vsaka v Parizu, že jutri čisto pozabljena.

STRANKARSKI SHOD NEMŠKE SOCIALNE DEMOKRACIJE V ESSENU.

(Poročilo »Slovenca«.)

Essen, 19. sept.

Beblov govor.

Na shodu se že štiri dni pripravajo. Seveda to ni nikak preprič, ki bi porajal ali pohajal iz kakega dejanskega sovraštva, odkriva pa kakor brezdomna globoka notranja nasprotstva v nemški socialni demokraciji. Razpoloženje med kongresisti je čisto prijateljsko, toda ideje, ki privrejo tu na dan, se ena od druge razločujejo kakor noč od dne. Čisto resnično je, kar je prevrednejšim neki sodrug med govorom dr. Davida vzkliknil: »Jeder hat seine Spezialität«. — Vsak govornik svojo trobil! Prepričali so se zopet o militarizmu in napadali poslanca Noskeja, ker je v državnem zboru dejal, da bo vsak socialni demokrat z veseljem vzel puško na rame, ako izbruhne vojna. Eksaltirana Rosa Luxemburg mu je očitala, da je pač govoril o »nacionalnem čuvstvu«, pa čisto pozabil na »proletarsko slojno zavest«. In tako dalje. Vsi so opletali dolgočasne militaristične otrobe, ki se zdaj vlečejo od Stuttgarta do Essena.

Zanimivo pa je, da so sodrugi v Essenu konstatirali, da je resolucija sklenjena na mednarodnem kongresu socialne demokracije v Stuttgartu — protislovna! V njenem prvem delu se pravi, da se obsoja kolonizacija, to je podjarmljenje tujih narodnosti in plemenov, v drugem delu pa resolucija naglašja, da je treba delati na to, da se kolonizacija vrši na socialističnem temelju. V Essenu so opazili, da je protislovno, na eni strani pobijati načeloma kolonizacijo, na drugi pa »pustiti vrat odprta« (kakor je dejal Ledebour) za »socialistiško kolonizacijo. Bebel je sodruga komaj pomiril, do jasnosti pa niso prišli. Zanimiv je bil tudi govor Conrathov, o katerem sem vam že poročal, kako je obsodil protiversko in protiduhovniško propagando. Ravno v tem oziru je bil zanimiv tudi govor starega Bebla 19. t. m. Nekateri sodrugi so namreč strankino vodstvo ostro napadali, češ, da je večkrat šlo v parlamentarnih bojih skupaj s katoliškim centrom in so sploh zahtevali, da naj socialni demokratje v parlamentu postanejo bolj odločilni in nekako sirovi. »Sie sollen ruppijer werden«, kakor je dejal Laufenberg). Nato je vstal Bebel in med drugim izvajal sledeče:

Kar se »n. pr. tiče krščanskih strokovnih društev, ne smemo njihovih članov napadati, češ, kako neumni, zabiti in farški so. (Poslanec von Vollmar: »Zelo dobro!«) ampak moramo jih izpreobračati s pozitivnim delom in izobraževanjem. Kar se pa centra tiče, moramo v mnogih slučajih iti z njim skupaj iz taktičnih razlogov. Centrovci delavci mnogokje glasujejo pri ožjih volitvah tam, kjer je liberalni protidelavski kandidat, za nas: pri zadnjih državnozbornih volitvah so nam centrovci delavci priborili od 14 kandidatov celih 12. Vrhtega pa nam centrum, čeprav je reakcionaren, pomaga pri mnogih socialističnih postavah.

Zdj pa vera! Dr. Laufenberg mi svetuje, naj postanem bolj surov in opozicionalen in mi očita, da sem pred leti agitiral za ateizem. Jaz pa pravim, da čim bolj surova je n. pr. liberalna »Državna zveza proti socialni demokraciji«, tembolj moramo mi biti dostojni (Zelo resnično!). Jaz sem za svojo osebo ateist, nisem pa ateist kot strankar. Jaz sem se v mladih letih res mnogokrat zaletel. (Veselo!) Zdj pa odločno pravim, da se mi v versko prepričanje posameznikov ne smemo vtikati. Socialna demokracija mora visoko spoštovati versko svobodo. Zato je naša stranka tudi centru pomagala, ko se je šlo zato, da se odpravi izjemni zakon proti jezuitom. To je moje stališče. (Odobrovanje.)

Zanimive izjave, toda vse to je, kakor bi bob v steno metal. V resnici so socialni demokrati najstrupenejši sovražniki vere in Beblov govor je le za parado, kakor vsi taki in enaki.

SRBIJA.

Belgrad, 20. sept. Vsled neurejenih trgovinskih razmer z Avstrijo je stališče Pašičevega kabineta zelo omejeno. Finančni minister Pačič je Pašiču naznanil, da iznaša deficit tega finančnega leta štiri milijone. Iz provincije prihajajo vesti, da ljudstvo noče plačati davkov. Pašič bo moral, kakor pišejo opozicijski listi pod Avstrijo kapitulirati.

ANGLEŠKI KRALJ NI HOTEL SPREJETI KOŠUTA.

Košut je prosil angleškega kralja, ko se je kralj mudil v toplicah na Češkem, za avdijenco. Kralj Edvard Košuta ni hotel sprejeti ter mu je sporočil, da se noče vmešavati v mažarsko politiko ter da je dober prijatelj cesarja Franc Jožefa.

Dnevne novice.

+ Jugoslovanski minister. Znani Nekdo hoče na vsak način dokazati, da, ako že ne postane jugoslovanski minister, je vsaj jugoslovanski ministeriabile. Ni samo v predvečerajšnjem »Narodu« izprožil to vprašanje, ampak je celo dotično notico dal brzojaviti nemškemu listom, tako da kroži zopet po svetu in vzbuja, če že nič drugega ne, vsaj spomin na ime njenega avtorja. Topot pa je notica o jugoslovanskem ministru zelo nesrečno postavljena. »Slovenski Narod« najprej sam konstruira slučaj, da sta se pri zadnjih nagodbenih pogajanjih Beck in Wekerle menila o jugoslovanskem ministru, in da je slednji Becka naprosil, naj to vprašanje odloži, dokler ne bo poravnana ogrsko-hrvaški spor. Nato »Narod« to vest, o kateri pravi, da je bila te dni po Dunaju (v katerih krogih?) splošno razširjena, dementira, češ, po »njegovih informacijah« ne odgovarja dejstvu. Vsa ta umetna podstava služi »Narodu« potem zato, da piše nadalje, da je pa vzlic temu »verjetno«, da se bo ministrski svet v kratkem s tem vprašanjem bavil! Temu pa »Narod« previdno pristavi, da, akoprav se bo ministrski svet s tem vprašanjem bavil, s tem še ni rečeno, da se bo mesto jugoslovanskega ministra res ustanovilo. Kakor se razvidi iz te kolobocije, je vse skup le plod hlepenja po senzaciji in želja izvestnega ministerijabla, da ne izgine vest o njegovi kandidaturi s površja aktualnosti. »Narod« vč, s čim se bo pečal prihodnji ministrski svet! Da pa ne bi bila javnost preveč iznenadena, ako bi se v dotičnem ministrskem svetu ne menili o jugoslovanskem ministru, pristavlja, da s tem še ni rečeno, da se bo iz njega res izlegel jugoslovanski minister. Da se duševni oči teh notic samemu sebi ne zdi smešen, ko vleče to vprašanje še dalje v javnost, potem ko ga je desaviral Ivčević in drugi, nam je čisto neumljivo. Da se to samonasebi važno vprašanje, ki bi bilo za Jugoslovane največje koristi, s tako otročiji in umetno narejenimi vestmi brez najmanjše dejanske podlage, tako kompromitira in pred vso javnostjo osmeši s svojo izmišljenjo senzacijnostjo, je znamenje, da kdor to dela, dela le iz golega samoljubja. »Narod« pa zato, da napolni vsaj z izmišljotinami svoja dolgočasna in suha predala.

+ Ponesrečena »Narodova« lopovščina.

Pod naslovom »Kaj je s čudežem na Brezjah« je »Slovenski Narod« prinesel popolnoma zlagano notico, za katero se skriva velika lopovščina. »Slovenski Narod« hoče namreč med ljudmi razširiti sledeče mnenje, da so ljubljanski škof, frančiškani, »Slovenec« in »Domoljub« se domenili, da »narede čudež« kot reklamo za slovesnost kronanja na Brezjah. Da bi to dokazal, si je začel izmišljati čisto lažnjive stvari in hoče ono dekle, ki je ozdravelo, predstaviti kot najeto goljufico. Priročil je gorostasno obdolžitev, da je ves dogodek »navadno sleparstvo in goljufija«, da ni bilo deklet nikdar tako holno, in da je šla, »ne mnogo časa preje, ko se je čudež zgodil, k zdravniku dr. G. in ga prosila, naj ji dá izpričevalo, da je neozdravljiva. Ker dr. G. tega ni hotel storiti, mu je obljubila vse mogoče, ako ji izpolni njeno željo. Ker se zdravnik le ni dal omehčati, je odšla in nekaj časa nato se je bliskoma razširila vest po deželi, da je v cerkvi na Brezjah na čudežen način ozdravela neka mlada ženska, ki je bila neozdravljivo bolna.« Namen teh vrstic je jasen: »Narod« hoče s tem dognati, da je bilo vse po načrtu uprizorjena goljufija. Preden smo mi še mogli dognati, kdo je dr. G., na katerega se »Narod« sklicuje, nam je poslal gospod dr. Globočnik iz Kranja sledeče pismo, ki ga doslovno priobčujemo: »Na notico »Kaj je s čudežem na Brezjah«, odgovoril sem jaz »Slovenskemu Narodu« dobesedno tako-le: Sl. ur. »Sl. Naroda« v L. (20. 7. 07.) Vaša notica »Kaj je s čudežem na Br.« ne odgovarja resnici, tu ste napravili kar štiri napake. Dotično dekle je bilo namreč pred dobrim letom pred čudežem in 14 dni po čudežu pri meni — ne pa kakor omenjate »ne mnogo časa preje« (pred čudežem) — tudi mi ni kazala pri drugem obisku noge, tudi ni zahtevala namreč spričevala, da je neozdravljiva, temuč le spričevalo, kaka je bila pred dobrim letom, tudi mi ni obljubovala »vse mogoče«, temuč je dejala, saj ga tudi plačam, saj imam denar. Spričevala pa je nisem mogel napraviti — ker se nisem spominjal, kakšno je bilo stanje boleznij in popravite Vaše napake, to so predebele, da bi jih ne popravili. Če bi ne napravili naprošenega popravka, — moral bi, čeravno nerad — poslati popravek, katerega bi morali sprejeti. Najodličnejšim spoštovanjem dr. Globočnik. — To pismo je najboljši dokaz, da je »Narod« z zlobnim namenom javnost mistificiral. Mi smo bili vsi iznenadeni o dogodku na Brezjah, in ko se je že nekaj dni razširjala po deželi dotična govrica, še nismo hoteli nič sporočiti. Šele ko smo od verodostojnih prič dobili natančno poročilo, smo ga brez vsake kritike priobčili, kakor sploh priobčujemo razne novice. »Slovenec« ni nikdar rekel, da se je zgodil čudež, ampak popisal je le dejanski dogodek; naj si ga razlaga vsakdo, kakor hoče, naravno ali nadnaravno, to je njegova stvar. Tudi izjavljamo, da niso niti frančiškani, niti ljubljanski škofistvo niti ene vrstice dali v naš list o tem. Mnogo tisoč ljudi je bilo na Brezjah, ki so od verodostojnih prič izvedeli isto, kar mi; zdaj pa hoče »Narod« vse te ljudi predstaviti kot sleparje ali kot žrtve goljufije! To je vendar preveč debelo. Najpodljeje je pa to, da širi celo neresnične zdravniške izjave, da bi javnost preslepil. S tem je pa »Narod« pokazal, da je on slepar in

goljuf, ne pa oni, katerim to očita. Prostovoljna izjava dr. Globočnika govori dovolj jasno.

+ Enciklika. Pri »Narodu« se gotovim krparjem notic in člankov očividno blede. Včeraj se namreč »Narod« baha, da je poročal o novi papeževi encikliki prej kakor mi. Dejstvo pa je, da smo mi o njej poročali isti dan, kakor »Narod«, in celo obširneje. Nadalje pravi »Narod«, da je posnel vsebino enciklike iz »Corriere della Sera«. Kdor pa prebere še enkrat dotično »Narodovo« mazarijo, takoj vidi, da je članek prepisal svoj »izdelek« iz »Tagespošte«, ki je isti dan prinesla ravno tak članek kot »Narod«, katerega so potem isto jutro v »Narodovem« uredništvu primerno predelali. Ako hočejo »Narodovi« prepisovavci vedeti, kdaj so listi prinesli prvi pravdo enciklike, mu lahko postržemo: objavili so ga šele v sredo! Mi smo besedilo enciklike tudi že v sredo dobili. Lahko tudi povemo, da, kar je v »Narodu« bilo o encikliki povedano, je vse neresnično in tako bedasto, da če bi ne bilo očividno prepisano, bi vsakdo brezdvomno sodil, da je izvirni izdelek »Narodovih« urednikov. Papeževa enciklika obravnava o tako globokih problemih — uvod se peča izključno z moderno imanentno filozofijo — da je čisto izključeno, da bi jo kak Malovrh sploh mogel razumeti. Kar se pa tiče tega, koliko listov mi poznamo, o tem se je čisto nepotrebno presekati z ljudmi, ki sami dobro vedo, kako ničvreden je njihov list v primeri s »Slovencem«. Nikar ne govorite proti svojemu boljšemu prepričanju in temu, kar ve že vsak otrok.

+ Volivna reforma za nižjeavstrijski deželni zbor je sledeča: Število poslancev se zviša od 78 na 110. Dunaj, ki je dozda imel 22 mandatov, jih dobi 36. Drugod se uvede nova splošna kurija, ki obsega tri mestna volivna okrožja in 7 kmečkih. Ta kurija, izvoljena na podlagi splošne volivne pravice, imej 46 mandatov. Volivno pravico v tej kuriji ima vsak občan, ki biva na dotičnem kraju tri leta. Kmečki mandati ostalih volivcev, ki niso v splošni kuriji, se povišajo od 21 na 26. Število mandatov volivcev v mestih in trgih na deželi se poviša od 12 na 15. Ti poslanci kmečkih občin in mest na kmetih tvorijo zopet svojo kurijo. Razun teh je še veleposestniška kurija, virilisti in zastopniki trgovskih in obrtnih zbornic. Za prvi dve kuriji naj se uvede volivna dolžnost. Za izpremembo tega deželne volivnega reda je potrebno privoljenje polovice vseh poslancev, preprečiti pa more tako izpremembo ena sama kurija, ako vloži proti temu svoj veto. Torej abstinencia je zdaj nepotrebna. Danes bo najbrž v odseku reforma že rešena in pride prihodnji teden že v plen.

+ Volivnoreformna debata v moravskem deželnem zboru. Nujnost socialnodemokratskega predloga glede na uvedbo tajne, splošne in enake volivne pravice se je 20. t. m. v moravskem deželnem zboru odklonila.

+ Slovenski Amenhotep in »Svobodna Misel« v siksaku. Strašno je Aškercu pograbilo, da je »Slovenec« prinesel natančno poročilo o shodu svobodomislecev v Pragi. On je mislil, da bo ves svet gledal nanj kakor na nekak čudež, in ko je videl, da tudi na shodu svobodomislecev ne cvete še dovolj dehteca svobodomiselna rožica, ampak da so tudi tam ubogega Slovenca porinili v ozadje ter mu niso pustili niti prečitati vsega njegovega referata, tako da celo »Narodni Listy«, ki so prinesli najobširnejše poročilo, niso niti z besedico omenili njegovega referata, ampak so le kratko zapisali, da je slovenski basnik Anton Aškerc izustil »pozdravni projev« — zdaj pa se Aškerc togoti na — »Slovenca«, ki je le objektivno poročal, kar se je zgodilo. Najbolj ga grize, kar je »Slovenec« zapisal, da je Aškerc imel smolo, Smole pa ne! Tega si Aškerc ne pusti reči. Kot dokaz, da ni imel smole, objavlja v »Narodu« doslovno, kar je v Pragi govoril, in to, česar ni govoril, ker so mu besedo pristigli svobodomiselci. Absolutisti! Jako malo duhovito je to, kar je Aškerc mislil povedati. Pribijmo par trditve! Silno ga jezi, da »klerikalni kritiki« ne leže v prahu pred njegovim svobodomiselnim literarnim veličanstvom. »Kdor piše v protikatoliškem duhu,« se hujuje Aškerc, njegove spise zametavajo in jih obsojajo tudi z estetične strani. V tem oziru bi Vam jaz znal zapeti prelepo satiro iz svoje prakse . . . »No, zakaj pa ni zapel Aškerc one satire, v kateri zmerja kritike z osli? Kritiki vendar ne morejo reči, da so njegove pesmi okrogle, če so pa štirivoglate! Aškerc naj bi raiši povedal, da so njega svobodomislci izgnali iz uredništva »Ljubljanskega Zvon« samo zato, ker se je enkrat drznil izreči majhno svobodno misel, ki nekemu drugemu svobodomislcu ni bila všeč, dasi je takrat Aškerc slučajno resnico povedal. Proslavljal je Aškerc zopet slovenske protestante, dasi ni omenil, kako žalostno se je zanj končala literarna praska o vprašanju, ali je bil Trubar »heroj« ali ne, ko ga je dr. Tomišek popolnoma zdelal. Prešerna je proglasil Aškerc, da je bil »glava slovenske svobodomiselne stranke«. Če bi Prešeren danes to vedel, bi Aškercu posvetil s kakšno zbadljivo puščico za to netaktnost. Čudno bi gledali na shodu navzoči ljudje, če bi jim bil Aškerc v dokaz svoje trditve citiral — »Krst pri Savici«. Da svobodna misel napreduje na Slovenskem, dokazuje Aškerc s tem, da je že več kaplanov »padlo od duhovniškega poklica. Kako zanimivo bi bilo to, če bi bil naštel ta dična imena! Silno je tarna, da so na Slovenskem svobodni misleci strašno preganjeni; vsled tega trdi: »Pot svobodne misli ni čisto prema, nego se vije semtertje v siksaku.« To je pa res, strahovit siksak, vedno teletanje iz ene zmote v drugo, to je pot svobodne misli. Tudi obravnave na shodu svobodomislecev so bile tak

nelogičen siksak, da se nam je zdelo, kakor bi poslušali umobolne v kašni blaznici. Najbolj zanimivo je bilo, ko je Aškerc razkazoval svoje slavne prednike: »Eine Ahnengalerie!« smo vzkliknili, ko nam je Aškerc našteval mučenike svobodne misli, med katere se prištevata tudi sami. Naši čitatelji nam bodo gotovo hvaležni, če jim razodenemo, kdo je bil prvi svobodomislec. Aškerc trdi, da je bil to faraon Amenhotep IV. iz 18. dinastije. Takrat se je torej ta reč pričela, potem gre galerija slavnih pradedov preko filozofinje Hipatije, Jana Husa, Giordana Bruna, Luthra in Trubarja v siksaku do — Aškerc. Tudi Sokrata šteje Aškerc med svoje, pa po krivici, kajti Aškerc ne pozna stare literature o Sokratu. Sokrat je najhujše preganjal zmote nadutih svobodomislecov s tem, da je ljudi silil logično misliti. Sikofante in sofiste bi bil Aškerc z večjo pravico sprejel v svojo galerijo. Sklenil je Aškerc s pritožbo o trpljenju svobodomislecov in je v štirih jezikih zaklical slavo svobodni misli. Zakaj samo v štirih? — Pa šalo na stran! Aškerc ni svobodomislec, to smo zdaj prav spoznali, ampak je fanatik nke svoje lastne monistovske dogme. Pravi svobodomislec je miren, objektivni, skeptično gleda na umstvene borbe in pusti vsakemu njegovo misel. Aškerc pa s strastjo in z neko zagriženostjo zameta katoliško vero. Na tej strasti se vidi, da sam ne veruje v svobodno misel. On se sili, zato ker mu na dnu duše tli nasprotno prepričanje. Zavrgel je svojo vero, a krst ga peče na duši, ki si ga ne bo izbrisal vekomaj. Zavrgel je duhovsko obleko in službo, a pečat je neizbrisno vtisnjen v njegovi duši. Ta notranji boj je vzrok, da hoče s silo prepričati sebe in druge o tem, česar sam ne more verovati. Da sebe pred lastno vestjo opraviči, hoče vse človeštvo potegniti za sabo v odpad. Ubogi Aškerc, smiliš se nam!

+ **Rudarski kongres.** Mednarodni rudarski kongres v Solnogradu je v svoji včerajšnji seji sklenil delati na to, da se izvolijo iz srede delavcev povsod nadzorniki za rove, ki naj jih plača država. Naredba je potrebna, ker se vedno množijo rudarske nesreče. Nemec Hue in Avstrijec Ebert sta se protivila predlogi francoske in belgijske delegacije, da naj se obravnava o tem, kako bodo delavci postopali v slučaju, ako izbruhne kaka vojna. Tudi angleški delegat se je temu protivil, ker to vprašanje nikakor ne spada na strokovni kongres. Resolucija se je nato izročila mednarodnemu komiteju. Konečno se je sklenilo delati na to, da se povsod uvede minimalna mezda. (Na Angleškem je vsaj v praksi to izvedeno: minimalna mezda znaša tam 7-6 šiling.) Nato se kongres zaključil. Prihodnji se vrši v Parizu.

+ **Slovenska umetniška razstava v Trstu.** Iz Trsta se nam poroča: Kakor čujemo s kompetentne strani, otvori se že konec meseca oktobra v Trstu prva slovenska umetniška razstava. V našem tržaškem kulturnem življenju pomeni to dejstvo velik korak naprej, kajti vedno se kaže napredek naroda v njegovi umetnosti. Le pogledimo naše severne brate Čehe. Neglede na nebroj razstav in umetniških društev v Pragi sami, ima vsako količkej večje mesto od časa do časa svoje umetniške razstave, ki imajo tudi vrl gmotni uspeh, ker jih občinstvo rado poseča. A pogledimo pri nas. Povsod, kamor se ozremo — ledina. Po dveh razstavah v Ljubljani, katere so tudi nekateri Tržančani posetili, je vse spalo. Če je hotel našinec videti vpodobljajočo umetnost, je moral posečati »Permanente«, kjer ni videl družega kot proizvode tujih — laških umetnikov. Zastonj se je našinec oziral, kje bi se proučil o domači slovenski umetnosti. Ta je bila za njega knjiga, zaprta s sedmimi pečati. Kje se ima tedaj pončiti o domačih umetnikih in o njih delovanju? Ali mu res ni nobena pot odprta? Da, sedaj se nudi prilika. Sedaj bomo imeli celo v naši sredini domačo umetniško razstavo, po zaslugi par neustrašenih vrlih mož, ki se niso vstrašili truda in premagali vse zapreke. Ujajmo, da bude od sedaj za naprej bolje in da ta prvi umetniški pojav pri nas ne bude zadnji. Kot smo slišali, so pridelitelji že pisali našim dičnim umetnikom, katerih obilo število je že obljubilo svoje sodelovanje. Cisti dohodek razstave bo baje namenjen narodni šoli. Namerava se tudi vpletati srečke, tako da bude po izžrebanju par dobrih slik za nezatne svote prišlo med naše občinstvo. Le krepko naprej po tej poti, vrli pridelitelji!

+ **Slovenski umetniki na Poljskem in Ruskem.** Slovenski umetniki slikarji napravijo kakor čujemo, več razstav na Poljskem in Ruskem. Razstavo nameravajo prirediti v Lvovu in Kijevu, razstave v Varšavi, Krakovu in Poznaniu so že zagotovljene.

+ **Častniške plače.** Naši nižji častniki imajo, kakor znano slabo plačo in zelo počasi avanzirajo. Ker se govori, da bo vojaška uprava plače izboljšala, je zanimivo primerjati plače in avanzijske razmere naših častnikov z drugimi. Da postane stotnik mora služiti častnik v Italiji kot poročnik tri leta dva in pol meseca, kot nadporočnik 11 let, torej vsega skupaj 14 let tri mesece; v Nemčiji kot poročnik deset let en mesec in pol, kot nadporočnik šest let tri mesece, vsega skupaj 16 let štiri in pol mesece, na Francoskem dve leti pet mesecev kot poročnik, kot nadporočnik 11 let 11 mesecev, vsega skupaj 13 let štiri mesece, v Avstriji pa kot poročnik 6½—7 let, kot nadporočnik 10—10½ l., vsega skupaj 16½—17 l. Plače so sledeče: Italija: poročnik 1900 K, nadporočnik 2280 K; Nemčija: poročnik 2656 K 18 v, nadporočnik 3364 K 18 v; Francija: poročnik 2223 K, nadporočnik 2565—2838 K 6 v; Avstrija: poročnik 1680 K, nadporočnik 2040 K. Kakor se vidi, so avstrijske častniške plače najslabše in celo v Italiji so boljše, dasi je tam življenje dosti bolj ceno kot pri nas.

— **Odmevi z gostilniškega shoda v Ljubljani.** Iz Škofje Loke se nam piše: V Škofji Loki se je po shodu neki gostilničar Peter Primožič precej jezil. Kaže, da mu shod ni bil po volji. Zavaljal je, da se shoda niso udeležili ljudski zastopniki. Posebno se je jezil čez poslanca Hribarja, ki je povabilen pritekel k shodu, in jo je, ker na shodu ni dišalo po šampanjcu in pečenki, hitro popihal. Stocov Pepe, ta je skala! — Z druge strani se nam poroča: Presneto županov brivec Franchetti malo zapu svojemu gospodarju Hribarju, ker mu Hribar ni zadoščal na shodu. Tudi mi smo mnenja, da je Hribarjeva navzočnost toliko kot nič! Drugič naj prireditelji gostilniškega shoda lepo nestrankarski povabijo na shod obrtniško »Obrambno zvezo«, pa bodo prišli na shod naši poslanci, drugače pa ne.

— **Predavanje v Domžalah.** V nedeljo, dne 15. t. m., je v »Katoliškem izobraževalnem in podpornem društvu« predaval dr. Evgen Lampe o francoski revoluciji. Predavanje je bilo vrlo zanimivo, poslušalcev pa tudi polna dvorana. To nedeljo, dne 22. t. m., bo predaval benediktin Bernik o strokovni organizaciji slamičarskega delavstva v Domžalah.

— **Znak za nižjeavstrijske župane.** Povodom jubileja Njegovega Veličanstva bodo dobili vsi nižjeavstrijski župani mestnih in deželnih občin znake, ki jih bodo nosili ob izvrševanju svojega urada. To bo širok trak okrog vratu, na katerem bo prišta medalja s cesarjevo podobo. Ko ta sklep odobri še deželni zbor, bodo poslali cesarju prošnjo, da jim dovoli, da bodo imele medalje njegovo sliko.

— **Jabolka, obrana,** so še na razpolago v Lešah in okolici. Orehov bo tudi obilo. Najbolj odlični vrtnar je pokazal jabolko, ki tehta skoro pol kile.

— **V Tržič** sta došla zadnji teden nova gg. kaplana.

— **Na Brezjah** je zdaj šest frančiškanskih mašnikov. V nedeljo je prejel sveto obhajilo 2500 vernikov.

— **Mladih prešičkov** je letos veliko na prodaj v radovljiški okolici, posebno krog Mošenj.

— **Sadjarske zadrage** se snujejo v večjih gorenjskih krajih.

— **Abiturientje,** ki odhajajo na visoke šole, se opozarjajo, da si preskrbe pravočasno certifikat za polovično vožnjo. V ta namen naj si dajo napraviti od gimnazijskega ravnateljstva potrdilo, da so bili oproščeni šolnine, ter naj to potrdilo prilože prošnji za polovično vožnjo, ki naj jo pošljejo generalni direkciji c. kr. priv. južne železnice v Trstu ali pa c. kr. državne železnice na Dunaju. Kdor bo prošil za razne podpore, naj si dá napraviti kake štiri izvode ubožnega izpričevala, podpisane od župnika, župana, davčnega urada in vodstva zemljiške knjige. Formulari za ubožno izpričevalo 4 vin. se dobe pri portirjih visokih šol, ki razpošiljajo te tiskovine po predplačilu potom poštinih znamk ali poštne nakaznice ter mali občinski. Tudi par prepisov mature ter fotografijo brez kartona naj si vzame vsakdo s seboj. Potrebno število duplikatov si lahko oskrbi vsakdo tudi pozneje v mestu svojih študij. Čas za inskripcijo traja na univerzi do 9. oktobra.

— **Poročili** so se danes dne 21. t. m. gosp. Ivan Hočevar, c. kr. davčni asistent v Litiji z gospico Mici Puppisovo v Gor. Logatcu in gospod Alojzij Tivan, poslovodja tvrdke G. Ermollo z gospodično Eleonoro Puppisovo iz Gor. Logatca. Častitamo!

— **Mesečni semenj v Kandiji** dne 19. t. m. se je prav dobro obnesel. Na sejmišču se je prignalo okoli 250 glav živine. Kupčija je bila prav živahna in tudi kupcev je bilo veliko. Sploh so sedaj mesečni semnji prav dobro obiskani. Tudi Novomeščani so se že sprijaznili in uvidevajo, da imajo oni velik dobiček od kandijskih sejmov. Ker ni manufakturnih trgovin v Kandiji, gredo ljudje kupovat v Novo mesto in tako so vsi zadovoljni. — Zavidneži ko so nas prej posečali in iskali grlic, so se tudi poskrili in imamo sedaj mir pred njimi.

— **Zadnji številki »Zore«** izideta sredi prihodnjega tedna.

— **Pokojnino potom poštne hranilnice** bodo sedaj lahko dobivali umirovlenci po vseh avstrijskih deželah, ako napravijo za to tozadevne vloge. Tako jim ne bo treba vsak mesec iskati okoli potrdila o bivanju.

— **Slovensko gledališče v Trstu** namerava predstavljati zanimivo poljsko dramo grofa Foedra Aleksandra: »Bogata Jedinka«, katero je poslovenil č. g. Leopold Lenard.

— **Meškov roman »Na Poljani«.** »Slovenski Matici« je izročil pisatelj g. Ksaver Meško svoj roman »Na Poljani«, ki izide med društvenimi knjigami za tekoče leto. Roman iz kmetijskega življenja ima dva dela.

— **Klub proti odkrivanju s klubuki** se je osnoval v Zagrebu.

— **Nova postaja Južne železnice.** Med Borovnico in Logatcem so pričeli na progi Južne železnice z razširjevanjem terena in polaganjem rels za novo postajo Verd, ki se v kratkem tam otvori. Služila bode za obojni, a v prvi vrsti za tovarni promet.

— **Solska vest.** Okr. šolski svet logaški je imenoval za suplentinjo na dvorazrednici v Rovtahn nad Logatcem absolvirano kandidatino gdno. Julijo Kobav z Vrhnike.

— **Letošnja sadna letina.** Sadjia, jabolk in češplj, je letos obilo po Gorenjskem, in sicer v kamniškem in kranjskem okraju, po Notranjskem pa v logaškem in postojnskem okraju. Po Dolenjskem je letina nekaj slabša od lanske, pa se je v obče dobro obnesla. Po deželi hodijo razni pre- in nakupovalci sadja — jabolk in češplj, ki obljubljajo precejšnje svote za sadje. Češplje bodo ljudje porabili doma za kuhanje žganja, jabolka pa prešali — zlasti Dolenjci — za domačo pilačo — jabolčnik.

— **Krompir in ajda** sta se letos srednje obnesla. Prvega so pričeli sedaj po Gorenjskem in Notranjskem kopati. Ajdo prično prihodnji teden žeti. Krompirja je precej, toda veliko črnega vmes; ajdi pa sta toča in mraz marsikje škodovala.

— **Župna cerkev na Viču** je z zvonikom vred dodelana, od zunaj so jo tudi že ometali; tudi župnišče je dovršeno.

— **Zahteve železničarjev in uprava Južne železnice.** Južna železnica izjavlja, da je sklenila že meseca junija izboljšati plače uradnikom, poduradnikom in služabnikom po zgledu državnih železnic, tako na avstrijskih, kakor tudi na ogrskih progah. Od 1. oktobra letos naj bi bil povisani vsak uslužbenec avtomatično v višji plačilni razred. O izboljšanju razmer delavcev in uradnic na avstrijskih progah, katerim so se plače zadnja leta večkrat izboljšale, se posvetoje upravni svet prihodnji teden. Po nameravani regulaciji se zviša proračun zopet za več kakor tri milijone na leto, dasi se je povisal tudi zadnja tri leta vsako leto za tri milijone. Pokritje upajo dobiti z zvišanimi tarifi 1. okt.

— **Nagloma je umrl v Pulju g. Stanko Budisavljevič,** vpokojeni c. in kr. generalni komisar, predsednik puljske »Hrvatske Citatonice«, navdušen Hrvat. — Na Dunaju je umrl g. Oton Zert, član orkestra dvorne opere.

— **Otvoritev čipkarske šole v Železnikih** dne 16. t. m. Veselje je navdalo dolgo let pozabljen in prezirane sloje trga, in vse one, ki imajo srce za blagor ljudstva. Ena misel, ki se je mnogim zdela že neizpolnjava želja, je ta dan obvladala nehotе vse: Železniki zopet vstajajo iz dolgoletnega neznosnega mrtvila. Z novim odborom S. L. S. prihaja v trg novo veselo življenje. Po sveti maši, ki jo je daroval domači gospod župnik, zbrali so se zastopniki občine, cerkve in šole v prostorni, za šolo prirejani dvorani bivšega konzuma, slovesnost je povisla s svojo navzočnostjo gospod državni in deželni poslanec Fr. Demšar. Gospod župan v otvoritvenem govoru povdaria, da se šteje srečnega, ker more kot načelnik trga otvoriti prepotrebno čipkarsko šolo, ki naj rojakom pripomore do boljših in srečnejših življenjskih razmer. Zahvaljuje se velespoštovanemu gospodu ravnatelju Vogelniku, ki se je največ trudil, da se je dolgotrajna želja revnejših tržanov izpolnila, zato bo njegovo ime vedno ostalo med Železnikarji v hvaležnem spominu. Gospod ravnatelj Vogelinko lepo pojasni pomen čipkarske šole, katero je z velikimi stroški visoko ministrstvo ustanovilo zgolj ljudstvu v korist za vso selško dolino, opozarja navzočca dekleta, da skrb pred vsem z lepim vedenjem za dobro ime šole, da ubogajo nastavljenog učiteljico Romé in da kolikor mogoče natančno izdelujejo čipke, kar bo le njim v korist. Slednjič se spominja presvetlega cesarja, ki očetovsko skrb za podložne narode, nakar vsi zaklicijo trikratno »Slavo!« Državni poslanec Demšar omeni, da imajo okoličani sedaj še pomisleke zoper to šolo, ki pa se bodo razpršili, če bo šola res v vsakem oziru dobra. Slavni slovenski pedagog Slomšek po pravici trdi, da je dobra šola tudi dobra vzgojilnica, prava sreča za kraj, če pa je šola slaba, je boljše, da je ni in zato želi in upa, da bo šola delovala v gmoten in duševni blagor občanov. — Nato se županova hči v imenu vseh čipkaric zahvaljuje gospodu ravnatelju Vogelniku ter ga zagotavlja hvaležnosti vseh, ki se bo kazala v dejanju z lepim vedenjem in vestnim delom. Domači gospod kaplan priporoča učenkam šole troje: spoštovanje in ljubezen do gdčne učiteljice, skrb za dobro ime šole in varčnost, zato obljubi, da ustanovi čebelico. — Slučajno navzoči gosp. kaplan Lavtar izpodbuja svoje rojakinje še k vztrajnosti in pokorščini. Slednjič povzame gospod župan vsebino vseh govorov in želi plemeniti napravi obilo božjega blagoslova, učenke pa zapoje cesarsko pesem. Tako se je otvorila prepotrebna čipkarska šola, ki naj bo le prvi korak do prepovedi nekdanjih železnikov!

— **Veselica v Horjulju.** Tukajšnje katoliško slovensko izobraževalno društvo je uprizorilo pretečeno nedeljo igr »Mlini pod zemljo«. Ob mnogostevilni udeležbi občinstva so najprej nastopili vrli tamburaši. Mili glasovi strun so zadoneli: »Hej veselo!« in veseli obrazi posetnikov so dali tamburašem priznanje. Akordi lepe pesmi so se razlegali po dvorani. Videlo se je pevcem in pevkam, da pojejo z radostjo in neprisiljeno. Po petju je nastopil gospod župnik Privost in podal v poljudnih besedah zbranemu občinstvu sliko epohe, v kateri se vrši igra »Mlini pod zemljo«. Po kratki pavzi nastopijo igralci. Rimske toge in tunike, lep nastop igralcev, interesantnost posameznih aktov: vse to je ugačalo gostom. Po veselici se je razvila prosta zabava, katere so se udeležili domači fantje. Igralci in gostje iz Rovt, člani pevskega društva »Planinski glas«, ki so prihitali v Horjulj k veselici, na čelu jim njih dični predsednik. Zabava je bila izvrstna. Stoloravnatelj je bil izvoljen gospod jurist Logar, član katoliškega akademičnega društva »Zarja«, ki je tudi pri igri sodeloval v osebi vojaškega tribuna Valenta. Okrog desete ure zvečer so odšli naši prijatelji iz Rovt in spremljali so jih naši prisrčni pozdravi in zahvala. Summa summarum: Bil je lep večer in takih si želimo še mnogo.

— **Bralno društvo v Naklem** je uprizorilo zadnje dve nedelji šaloigro »Lumpacij Vagabund« v zvezi s petjem in domačo godbo na lok. Le dobra igra vpliva na vnanjo in notranjo ljudsko izobrazbo. Ljudje se ob taki priliki učijo lahko finega obnašanja, učijo se pa lahko tudi iz smešne igre — resnobe. Tropska detelja je prav moistrosko izvršila svojo nalogo, prav tako tudi žensko osebo in ostali igralci. Pesmi »na hribih«, »vzor«, »občutki« v zvezi z zvonko domačo godbo na

lok, godba sama, zlasti pa originalni kuplet, katerega je imenoval prednašal gosp. Podgorski, opevajoč zgodbe malovaškega življenja — vse to je nudilo Naklancem umetnostni užitek in nedolžno zabavo.

— **Koliko se popije v Trstu?** Leta 1904 se je iztočilo v Trstu 167.379 hl. vina, 96.902 hl piva in 4425 hl drugih alkoholnih pijač. Če se vzame, da se pomnoži prebivalstva od leta do leta za okroglo 4900 ljudi, je prišlo v letu 1904 na človeka 93,05 litrov vina proti 93,39 v prestopnem letu; 53,92 litrov piva proti 54,50; 2,46 drugih alkoholnih pijač proti 2,35. — Če izvzamemo otroke izpod 12 let ter vpošteva-mo, da ženske pijejo malo, pride v Trstu na moškega povprečno 120,5 litrov vina, 70,34 litrov piva in 3,03 litre drugega alkohola.

+ **Vodstvo c. kr. okrajnega glavarstva v Postojni** je v tekočem tednu prevzel vladotajnik gospod Silvo Domicelj. Dosedanji okrajglavar gospod Štefan Lapajne je dobil do stalnega vpokojenja dopust in se je že preselil v Ljubljano.

— **Legar** se je pojavil v Gradišu pri Vipavi. Do sedaj je obolelo dvanajst oseb. Deželna vlada je odredila strogo izolacijo bolnikov, da se razširjanje bolezni kolikor mogoče omeji. — V Postojni je bil v preteklem tednu le en nov slučaj legarja. Drugi bolniki bodo po mnenju zdravnikov tekem štirinajstih dni popolnoma okrevali.

— **Čaj** na korist istrske družbe sv. Cirila in Metoda je založil »Klub Cirilo-Metodskih zidarov« v Zagrebu.

— **»Narodni dom«** v Buzetu otvorijo dne 13. novembra.

+ **Baron Albori na Gorenjskem.** Dne 19. t. m. je prispel ekselencia baron Evgen Albori, generalni vojni nadzornik, na daljši obisk Gorenjske, ter se je nastanil v letovišču g. Valentina Sturma v Poljčah, kamor prihaja redno vsako leto, ker mu kraj in okolica jako ugaja.

— **Za ljudski sklad** so darovali: Državni poslanci S. L. S. 244 K; župnik Plantarič v St. Lambertu 10 K.

Ljubljanske novice.

lj Nova stavba »Katoliške tiskarne«. Na ponosni novi zgradbi »Katoliške tiskarne«, so pričeli sedaj graditi drugo nadstropje. Nova palača »Katoliške tiskarne«, ki bo v kras Ljubljani, nam pa v ponos, se gradi na prostoru ob Poljanskem nasipu na prostoru stare Pakiževe hiše z vrhom in na mestu v ta namen kupljene, na voglu Kopitarjevih ulic stoječe in podrti Škrjančeve hiše. To poslopje bo za naše podjetje dovoli veliko in z vsemi preizkušenimi modernimi pridobitvami opremljeno. V ta namen so se ogledala v raznih večjih mestih že stoječa taka poslopja in po dolgih posvetovanjih se je naposled napravil načrt, primeren našim razmeram in potrebam. Izdelal ga je po danih navodilih g. arhitekt J. Jakusch, ki je jako spretno vodil velikansko stavbo hotela »Union«. Nova stavba zavzema ob Poljanskem nasipu fronto 54 m 80 cm, v Kopitarjevih ulicah 14 m, nižje 18 m širjave. V sled posebnega terena ima v Kopitarjevah ulicah pritličje 4 m 50 cm., I. II. in III. nadstropje (3 m 90 cm), ob Ljubljani pa suterén, pritličje itd. Završi se stavba s podstrešjem (2 m 60 cm). V suterenu, ob obrežju Ljubljani, je glavni nvoz na dvorišče in vhod za službeno osebje, kateremu služijo tudi posebne stopnice zadaj za poslopjem, segajoče skozi vsa nadstropja. Na levi strani uvoza so v suterenu sledeči prostori: električna centrala, kjer se bo postavil nov motor (zistem Diesel) s 40 konjskimi silami, neposredno združen z elektrodinamom; poleg njega se postavi sedanj manjši plinovni motor z 8 konjskimi silami kot rezerva za manjše potrebščine. V neposredni bližini je klet za akumulatorje, ki se napolnijo z električno silo in jo polagoma oddajajo za razsvetljavo, v slučaju potrebe tudi za gonilno moč. Vsi stroji namreč v tiskarni in književnični se bodo gonili z lastno električno silo, ki se bo proizvajala v teh prostorih. V tem oddelku je tudi prostor za parno kurjavo s skladiščem za premog in tovarno dvigalo za 1000 kg, ki bo dvigalo težje stvari do tretjega nadstropja. — Na desni strani uvoza je prostor za večji stroj, na katerem se bodo tiskali časopisi, takoj zraven ekspedicija časopisov, stereotipija in kleti za stranke. Odtod vodijo posebne stopnice iz suterena v pritličje (dvorano strojev). — Uhod za občinstvo je iz Kopitarjevih ulic; najprej stopiš v vestibul, odkoder na levo stranke direktno občujejo z administracijo časopisov (naročnina, inserati itd.). Naravnost nasproti vhoda je veža, odkoder vodijo vrata v pisarno tiskarne in dalje v dvorano strojev, ki je 29 in pol metra dolga ter 16 m široka; na desni stopnice, ki vodijo skozi vsa nadstropja. V prvem nadstropju je poleg posvetovalne sobe tiskovnega društva ravno tako velika dvorana kot spodaj za stavce in v drugem nadstropju za književnično. Tretje nadstropje ima v sredi nekoliko manjšo dvorano za knjižnico, ki bo pa služila tudi kot posvetovalnica in zborovalnica. Ta dvorana bo dobila razsvetljavo skozi stekleno streho. Okrog te dvorane so razvrščeni manjši kabineti za uredniško osebje, za stavske stroje (linotype) in za eventualno drugo porabo. V I. II. in III. nadstropju se nahaja na voglu poslopja tudi po eno stanovanje. Vsaka dvorana ima na koncu posebej odločene prostore za moško in žensko garderobo, umivalnice itd. Kot znamenitost pri tej stavbi pa navajamo novost, da v celem poslopiju razum pri oknih, vratih in opravi ne bo nikakega lesa. Vsi stropi so narejeni iz železnega betona, t. j. močne železne vezi so s tanjšim železom lik močnim mreži med seboj tesno zvezane ter vse to z betonom napolnjeno. Stropi dvorane za stroje so na ta način prirejani na težo 2000 kg na m². Za druge dvorane, kamor ne pridejo tako težki stroji, se je vzela okrog 1000 kg na m². Tudi

Krakov, 21. sept. Tu je policija zaprla rusko revolucionarno Vando Dolerodizicko. Revolucionarka je stara 21 let, plemenitaškega pokoljenja in se je julija meseca t. l. v Kra-

kovu omožila, da bi dosegla avstrijsko državljanstvo. Dolže jo, da je bila soudeležena pri atentatu na generala Skalona.

VOJSKA MED PERZIJO IN TURČIJO?
Teheran, 21. sept. Perzijski parlament zahteva, da se napove vojska Turčiji, ki se je polastila perzijskega ozemlja okoli Urmije.

SPOR MED REPUBLICANI IN SOCIALISTI.
Pariz, 21. sept. Pelletan, Delpach in Comte, voditelji republičanskih radikalcev, objavljajo v tiskih izjavo, kjer odklanjajo vsako zvezo z brezdomovinskimi socialisti, s katerimi so do zdaj bili zvezani.

Stara tehtnica decimalna za 300 kilogramov se proda. Naslov pove upravništvo.

Baros Gábor-ja izdelani izvlečki, s katerim more vsaka varčna gospodinja pripraviti najfinejše rume, konjak, žganje in likerje, so že povsod znani in priljubljeni. Te čudovite zmesi napravljajo pijačo, ki daleko presega drage in slabe pijače, ki po navadi s krasnimi vinjetami zakrivajo slabo kakovost. Priporoča se toraj ta izborni izdelek, ki ga izdeluje tvrdka Baros Gábor, Budimpešta, Dohany utca 1, zaloga 50. Cenik na razpolago.

FRANC JOZEFOVA grenka voda.

2151 6-1

Brilika.

Prodaja jesenskega blaga po zelo znižanih cenah pri

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice št. 9.

Pes ovčar
(Schäferhund)

zlatorjave, dolge dlake, po prsih bel z dolgim špičastim gobcem, ki čuje na ime „Odin“ se je izgubil dne 17. septembra zjutraj na kolodvoru v Žalini. Kdor ga najde, naj ga odda proti dobri nagradi pri gospej baronici Codelli v Višnji-gori. 2153 1

Likarica

se priporoča slavnemu občinstvu za likanje sraja, ovratnikov, bluz itd. Delo se izvrši točno in po ceni. Naslov Ana Petek, Poljanski nasip št. 52. 2152

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani
kupi proti gotovini

hrastove dila

1 laško colo debele in od 5 col naprej široke, ter plačuje iste po 14 vinarjev 1 laško colo, postavljene franko Ljubljana državni kolodvor Šiška. 2157

Kupi tudi hrastove hlode in frize.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po vsaki ceni.

Puch - kolo

dobro ohranjeno se ceno proda. Na ogled pri brivcu Ogriču, Marijin trg 2. 2154 1

izurjena ključarska

2063 4-3

2 pomočnika in en učenec

se takoj v trajno delo sprejmejo pri Iv. Triller, Bled.

Rabljena, ognja varna : : :

blagajna

se ceno proda pri tvrdki JAX, Dunajska cesta. 2159 1-1

Učenca

sprejme takoj trgovina mešnega blaga v Cerknici. 2139 3-1
Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Sprejmeta se takoj 2038 3-3

pomočnik in učenec

ki ima veselje do šivanja pri Filip-u Poljanšek, krojaškemu mojstru v Idriji.

Izkušen stavb. mojster prevzame poceni **napravo načrtov**

za stavbe na deželi ter v manjših mestnih občinah. 1970 2-2
Vprašanje pod „načrte“ na „Slovenca“.

2 spretna krojaška pomočnika

sprejme takoj v trajno delo

A. Pretnar 2072 3-2

krojaški majster, Jesenice-Fužine, Gorenj.

Trgovsko izobražen gospod samec s premoženjem, želi vstopiti v trgovino, ali drugo podjetje kot

kompanjon

oziroma prevzame tudi že vpeljano trgovino z dobrim prometom v najem 2121 3-2

Ponudbe je vposlati na upravništvo Slovenca do 27. t. m. pod šifro „priložnost“.

Pri slovenski družini na Dunaju se sprejme en gospod 2087 3-2

dijak

v stanovanje. P. V. IV. okraj, Johann Straussgasse šte. 43. II. nadstropje, Thür 9 Dunaj.

20 izvežbanih

dobrih zidarjev

se sprejme takoj v delo, katero traja do zime, proti dogovorjeni dobri plači.

Oglasi naj se v Predovičevem selu, občina Moste pri Ljubljani.

Fran Pregelj,

2045 6

stavbenik.

Lepo stanovanje

v solčni legi, obstoječe iz 2 sob, kuhinje, jedilne shrambe in kabineta ter uporabo perilnice in delom vrta, se odda **takoj** ali pa za **november** na **Dunajski cesti številka 60.** 2086 5-2

Pekarija

v novo zgrajeni hiši na Selu, občina Moste, blizu nove kemične tovarne se **takoj odda.** Več se poizve pri E. Predovcu, Ambrožev trg št. 7. 1900

Pozor mlekarne!

Išče se od 150. do 300 litrov neposnetega dobrega mleka, plača po pogodbi. Naslov se izve pri uredništvu „Slovenca“. 2117 3-2

Enonadstropna hiša

se proda na jesenicah na Gorenjskem, poleg župne cerkve. Pripravna je za vsako obrt!

Natančneje se izve pri **Frano Rabiču na Jesenicah šte. 105 (Gorenjsko.)** (3-3) 2016

V najem se odda 2054 5-5

kompletna oprava

za trgovino z mešanim blagom ter prostori z vsem stanovanjem v lepem in prometnem kraju na Dolenjskem.

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Vajenca

Išče večja trgovina z mešanim blagom na Dolenjskem.

Ponudbe pod št. 100 na upravništvo „Slovenca“ 1989 10-7

S 1. novembrom odda se na račun stara, vpeljana 2133 3-1

gostilna

: : na deželi. : :

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo.

Ugodna prilika!

Prodajam hišo z dobro idočo gostilno in lepim vrtom prav blizu Ljubljane, ali pa jo dam tudi v najem.

Davorin Raznožnik

Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 149. 2147 3-1

OPEKO-ZIDAKE

se dobi v poljubni množini

1863 20-4

v parni opekarni Jos. Lavrenčiča v Postojni.

Otvoritev gostilne.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem kot večletni gostilničar „pri Koruzniku“ prevzel in otvoril

gostilno „Vodnikov hram“

v Igriških ulicah št. 1

katero sem popolnoma moderno uredil kjer bom slavnemu občinstvu vestno posrežal s pristno pijačo in okusno jedjo. Zahvaljujem se vsem, ki so mi izkazovali svoje zaupanje v prejšnji gostilni „pri Koruzniku“ na Rimski cesti in prosim, da me počaste tudi na sedanjem mestu v „Vodnikovem hramu“.

Z odličnim spoštovanjem

2150

Ivan in Frančiška Ogorevc.

Išče se 2132 2-2

15 do 20 delavcev

za gradbo vodovoda v Petelinjah pri Št. Petru na Krasu za plačo K 3.— do 3 40 na dan.

Prijaviti se je pri inženjerju **Konradu Laohniku**, Beethovenove ul. 4.

Prilro. —
Francckova
Perl-rž
pridatek in namestek za kavo
dobiva se povsod!

Organist

z dobrimi spričevali išče službe; zmožen je voditi večje pevske in tamburaške zборе, poraben tudi v posojilnici. 2138 3-2
Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Dva krojaška pomočnika

za vsakovrstno in fino delo sprejme takoj **Ant. Tavčar** v Škofji Loki. 2129 4-3

Dobro ohranjena

2130 3-3

salonska garnitura in

glasovir

se proda po ugodni ceni. — Poizve se pod šifro J. A. I pri upravništvu „Slovenca“.

Dobri žagi

oddá neko industrijsko podjetje **dobavo 30.000 do 50.000 zabojev** za odpošiljanje blaga.

Ponudbe pod »Industrija« na upravo tega lista. 2134 2-2

Seb. Unterhuber

Ustanovljeno 1870.

lastnik **Fr. Benque**

Ustanovljeno 1870.

tovarna cementa v Weissenbachu, tovarna cementnih izdelkov in umetnih kamnov, podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov

Telefon št. 237

priloga se

Telefon št. 237.

v izvršitev vseh kamnoseških del in umetnega kamenja (v različnih imitacijah) kakor: posamezne dele za fasade, balkone; grobne spomenike itd. stopnice po naročilu narejene z železno sestavo: cementne cevi (rore) z vloženo žično pletenino za napravo vodotokov itd.: plošče iz cementa (Metallique), preproste in z različnimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotoarjih itd. — Prevzete betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patenta. Portlandcement in Romacement iz Weissenbacha — Proračuni zastoj in poštne prosto. 1179 30-9

Tovarna
za
stole

Franceta Švigeljna
na Bregu, pošta Borovnica, Kranjsko,
izdeluje

vsakovrstne stole
od preprostih do najfinejših po
najnižjih cenah brez konkurence
ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo zastoj
in franko.

3 letno pismono jam-
stvo! Brez konku-
rence v kakovosti!

5 kron!

Prva švicarska
sistem Roskopf pa-
tent remont. ura s
sidro z masivnim
solidnim antima-
gnetičkim kolesjem
na sidro, pristno
emaliranim kazališčem
(ne papirnato) z
varovano pristno ni-
kelastim okovom,
šani-pokrovom čez
kolesje, 36 ur idoča
(ne samo 12 ur) z okra-
šenimi in pozlačenimi
kazalci, natančno re-
gulirana, s 3 letnim pi-
smonim jamstvom, ko-
mad K 6-—, 3 komadi
K 14-—, s sekundnim kazalcem K 6-—, 3 kom. K 17-—,
v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca
K 10-50, 3 kom. K 28-—, s sekundnim kazalcem
K 13-50, 3 kom. K 38-—.

Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez
odbitka.

Razpošilja po povzetju 1166 20-1/
prva tovarna ur

Hanns Konrad
c. in kr. dvorni založnik

v Mostu (Brux) števil. 1157 (Češko).

Odlikovan s c. kr. avstr. drž. orlom, zlatimi in sre-
brnimi razstavnimi svetinjami. — Ustanovlj. 1887.
Bogato ilust. ceniki s nad 3000 slikami se na za-
htevo pošljejo gratis in franko.

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri naku-
povanju sladne kave izrečno po-
udarjati ime »Kathreiner«?

Ker se vam sicer uteg-
ne primeriti, da do-
bite manj vreden po-
snek brez vsehrlin,
s katerimi se odlikuje
Kathreinerjeva kava.

Zakaj le
Kathreinerjeva Kneippova
sladna kava

ima spričo posebnega na-
čina svojega pridelovanja
vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milo-
stiva gospa, da dobivate pristno
Kathreinerjevo kavo zgolj v za-
prtiš izvirnih zavojih s napisom:
»Kathreinerjeva Kneippova slad-
na kava« in s sliko župnika
Kneippa kot varstveno znamko.

1780 20-6
FRAN ŠEVČIK
puškar v Ljubljani,
Židovske ulice 7.

Priporočila svojo veliko za-
logo vsakovrstnih, najbolj fino na-
rejenih **pušk**, posebno lahke
trocevke in puške za šibre z jekle-
nimi cevi (Böhlerstahl). Tudi velika
zaloga samokresov, lovskih potreb-
ščin in nabojev po najnižji ceni. —
Popravki se izvršujejo točno, zanesljivo in ceno.
Ceniki na zahtevo zastoj.

Odlikovan z zlatim za-
služnim križcem s krone. C. kr. priv. prva češka Ustanovljeno 1869.
3-5 letno jamstvo.

orgelj in harmonijev
tovarna J. Tuček-a, Kutnahoma, Češko
gradi in dobavlja:
orglje vseh velikosti, sistemov in slogov
harmonije sistema na pihala (Cottage-orglje)
piano in pianino najmodernejše konstrukcije.
Nizke cene. Tudi na obroke.
Od ustanovitve je bilo izgotovljenih 6000 instrumentov.
Ilustrovani prospekti o orglah, harmonijah in pianih
zastoj in franko. 912 26-21

Največja zaloga ur, verižic,
prstanov in uhanov z bri-
ljanti itd. Kdor hoče imeti
trpežno in dobro idočo
uro naj kupi samo znamko
„Union“.

FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani, Prešernove ulice.
Ceniki zastoj in poštne prosto.

Na noge!
Na noge!
Na noge!

**Nekaj novega za
prešičerejce!**

Jako fina 1946 6
**krma za pitanje
prašičev**
se dobi v vrečah po 50 kg à 9-50 K pri
Pavlu Sedeju,
valjni mlin
Javornik, Gorenjsko.

**Dobra
gospodinja**
izdeluje
rum, likerje in žganja
Z
-ZMESMI-
doma bolje in ceneje in
stanejo 1/4 manj kot nare-
jena v trgovini. Te zmesi
se morejo zaupno in ceno
kupiti le pri
Baros Gáborju
Najstarejša specialna trgovina v deželi.
Budimpešta VIII., Dohány-utca 1.
Zaloga 50.
Tovarna: I, Városmajor u. 42
(lastna hiša).
Tovarna za kletarska in vino
zbojševalna sredstva. — Zaloga
strojev in orodja za izdelavo vina.
Cenik in navodila zastoj in franko.
Razpošilja se dvakrat na dan po pošti
po povzetju ali proti vpo-
slatvi denarja.

Prva kranjska tovarna za glasovile
Hilferleje ul. 5 Ljubljana blizu Gradisca
Rudolfa A. Warbinek
Odlikovana
priporočila
svoje izborne
za vsa pod-
nebja solidno
zgrajene pla-
nine, glasov-
vile in har-
monije tudi
samostojne
proti gotovini
plačilu na
obroke ali v
najem.

Vedno je nelepa in **Vedno**
nadležna
DEBELOST
English Breakfast Tea sveži iz-
redno zdrav in prijetno diši.
Edino pristen z ljubljeno prevezo iz
Einhorn-lekarne v Welsu
1 zavoj 3 K, dvojni zavoj 5 K 50 v, poskušnja
1 K 50 v, pošto posebej. 2062 6-2

Corso italiano
po Berlitz-evem sistemu, v 6 mesec. italijansko.
Začetek zopet 1. oktobra.
Mesečna šolnina:
a) za pouk K 10-
b) za konverzациjo „ 7-
Prijava od 26. do 30. septembra:
Čevljarski most, Urbančeva hiša
Pod trančo št. 2, II. nadst.
Radi razdelitve učencev se prosi v njih
lastnem interesu, da se pravočasno
prijavijo. 2073 4-2

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER
v Ljubljani, Šelenburgove ulice števil. 4
dobavlja kot znano **najboljše čevlje.**
Pri naročilih zadostuje pred. številka.
Zunanja naročila proti povzetju.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

„Chick“.
Pred. števil. 690. Irhovina s šivanimi
podplatki K 6-—.
Pred. števil. 720. liti iz lakovine K 6-30.

„Moderno“.
Pred. števil. 747. Cheorette s šivanimi
podplatki K 9-—.
Pred. števil. 745. Glasgow Cheorette s
močnimi podplatki K 11-—.

Pred. števil. 553. Sabakid K. 10-50
667 l. Boxcall K 13-—
610. Lakovina K 13-—
(1323 19)

Pozor! na tverko: Lekarna pri orlu, Ljubljana.

Priporoča naslednja preizkušena domača zdravila:

Dunajske kapljice za olajšanje bolečin v želodcu in trebuhu po 20 vin., 6 kom. 1 K.
 Posrebrene odvajalne kroglice za čiščenje čreves in krvi po 70 vin., 6 kom. K 3 60.
 Železnate kroglice, prevlečene s čokolado, za tvoritev krvi in ojačenje po 1 K 50 v.
 Kina železnato vino izbrano po svoji kemični sestavi, za tvoritev krvi pri slabotnih, tudi pri ženskah in otrocih po 2 K.
 Ojačeni balzam 1 steklenica 60 vin., 6 steklenic 3 K.
 Prašek proti kašlju in sok po 1 K. Sladkorčki proti kataru po 1 K 50 vin.
 Cvet proti trganju (fluid) za masažo, lajša boleti K 1. 2140 5-1
 Na vsa vprašanja se odgovori brezplačno. Dopolnilna pošiljatev po povzetju. Dobiva se le v

Lekarni „pri zlatem orlu“, Ljubljana.

Med Čevljarsko in Židovsko ulico (Jurčičev trg). Obstoja že nad 300 let.
 Edini lastnik **M. Ph. Mardetschlager**, kemik.

Naprodaj je lepo arondirano

posestvo na Stočji

tik Klope na Gorenjskem. Posstvo obstoja iz njiv, travnikov in dobro zaraščenih gozdov, redi se lahko 6—7 glav goveje živine. Poslopja so v dobrem stanu. Kupnina 10.000 kron se lahko plača v obrokih.

Natančnejša pojasnila daje lastnik 2148 3-1

Florijan Pretnar

Lg. Dobrava štev. 1, p. Rodnari, Gorenjsko.

2 križeva pota 2

eden 95 cm visok velja 65 gld., drugi 150 cm „ „ 200 „

pri Francu Tomanu, pozlatarju in podobarju v Ljubljani, Valvazorjev trg 1.

Lepo

hišno posstvo

v Ljubljani na predmestju ob veliki cesti, obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, dvorišča in vrta, se prostovoljno proda. V hiši se izvršuje že davno dobro idoča gostilniška obrt. Kje pove iz prijaznosti upravnništvo tega lista. 2102 3-2

Globin

je najboljšo in najfinejšo čistilo za čevlje.
 Dobi se povsod. 529 6

Otvoritev gostilne!

Cenjenemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril v Šmihelu pri Novem mestu v Hrastarjevi hiši

gostilno

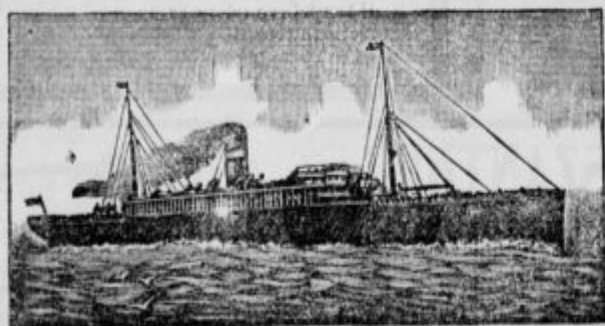
kjer bodem skrbel za skrbno in točno postrežbo.

Za obilen obisk se priporočam z velespoštovanjem

2041 3-3

ALOJZIJ DIM, gostilničar.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

72

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

71 52-47

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah, pisalne in risalne, kakor tudi druge šolske potreščine — v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča —

LAV. SCHWENTNER

2057 10-10

knjigotržec v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, korsetlje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Precastite gospode prosim, da se blagovolje pri naročitih esirati na domačo tverko ter ne uvažujejo tujih tverdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižje cene, zatrjuje, da bude hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 2803 26-31

Ana Hofbauer,

imeiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

86.000 metrov ostankov barhenta in flanele

I. kakovosti, perilno, za srajce, bluže in obleke, v modernih barvah, je naprodaj po 20 krajo. 1 meter. Ostanki so 8—20 m dolgi in brez napake. Pri večjem naročilu 5% popusta. Najmanj se more naročiti zavoj za poskušnjo 40—44 metrov po povzetju. — Vzorcev ne razpošiljam, ker se pošiljatev izvrše solidno. 2158 1-1

S. STEIN, tkalnica za platno, Nachod, Češko.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medljatova hiša),

se priporoča pred. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate kazule v vseh liturgičnih barvah, pluviale, obhajilne burke, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in siletem veze nju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo in pristnega platna. Vporablja samo dobre blage, cene po meščanskem nizu, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi zadovoljno prevzame.

239 26-45

Knjigarna

2053 10-9

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na tukajšnji c. kr. I. in II. državni gimnaziji, c. kr. državni višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljski, na privatnih, ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

najnovejših izdaj po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastoni.

Vajenca

sprejemem takoj! 2156 3-1
Rog Berthold fotografski zavod
 v Ljubljani Sodnijske ulice št. 11.

Učenec

pošten, zdrav in priden se sprejme v
 trgovino z mešanim blagom. 2150 5-1
Ivan Vidmar, Črni vrh nad Idrijo.

Lepa stanovanja

z 1, 2 ali 3 sobami s pripadki v novo zgra-
 njenih hišah na Selu pri Ljubljani blizu elek-
 trične postaje se oddajo v najem takoj
 ali za pozneje. 1899
 Več se poizve pri **E. Predoviču**, Am-
 brožev trg.

Pristen
Vinski mošt
 domač, sladek,
 rdeč in rumen, točijo v
Sodnijskih ul. 4 in
na Rimski cesti 5
brat. Novakovič,
 vinorejci v Dalmaciji. 2142 3-1

Izučena modistovka

in učenka
 sprejmete se v **Ljubljani, Stari trg**
št. 28, I. nadstropje. 2145 2-1

V kuhinji in sobi

se čisti les in kamen, najfinejše in
 najnavadnejše tkanine, kakor tudi vse,
 kar se sploh pere ali umiva, najboljši s
Schicht-ovim milom
 Njega čistota je zjamčena s 25.000 K.
 I.

Postavno zdravilo. Vsako ponarejanje kazni-
 vo. Edino pristen je
Thierryjev balzam
 z zeleno znamko „redovnica“.
 Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih stek-
 lenic ali 1 velika špecijska steklenica
 s patent. zamaškom K 5.— franko.
Thierryjevo centifolijsko mazilo
 proti vsem se tako starim ranam, vnet-
 jem, rinitam, abscesom in oteklinam
 vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.—
 se pošlje le proti povzetju ali donar
 naprej. — Obe domači sredstvi sta
 povsod znani in slovita kot najboljši.
 Naredila se naslavlja na:
Lekarnar A. Thierry v Pregradu
pri Rogški Slatini.
 Brošura s tisk. originalnih pisem gr-
 tis in franko. V zalogi v skoro vseh
 večjih lekarnah in medicinskih
 drogerijah. 86 52—

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline ima-
 jočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na
MATTONJEV
GISSHÜBLER
 naravna
 alkalična kislina
 ki je posebno pripravna zaradi svojega mila-
 vliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini
 škrofeljnih, krvicah, otoku žlez itd. in
 ravno tako pri kataru sapnika in oslovem
 kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja onom-
 grafija o Giesshübl Sauerbrunn.

ANVIRON. Giesshübl Sauerbrunn.
 elek. postaja, zdravilno kapališče pri Karlovih vrti
Prospekt sastonj in franko.
 V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
 poerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami iz
 vsem.
 Zaloga pri **Mihail Kastnerju** in **Peter Lasonik-u**
 (Ljubljani) 114 52—5
Da se izognejo prevaram, naj zahtevajo
 p. n. konsumentu, da se jim Giesshüblerjeve ste-
 klenice odpro ob njih navzočnosti, da morejo opa-
 ziti vžig na zamašku.

Izvolite pisati po vzorcu!
Barhenti
 in flanele modernih vzorcev, platno,
 damasti, namizni prti, brisače, srajce,
 kakor tudi vse platneno in bombaže-
 vinasto blago, modno blago za obleko
 za dame in gospode, zjamčeno dobro,
 2082 priporoča 13-2
V. J. Havliček
 izvozna tvrdka lanenega in modnega
 blaga v **Podébradech**.

SVETILKE

steklenina,
 :porcelan-:
 svo blago,
 zrcala,
 podobe
 v največji izberl
Alojzij Pauschin
LJUBLJANA
 Wolfve ulice št. 6.
 Steklarska dela

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
 Dvorni trg šte. 3,
 pod „Narodno kavarno“.
 Električna razsvetljava.

Od 22. sept. do všteti 28. sept. 1907:
Visoko
Tatarsko pogorje

Trgovina z oblačilnim blagom!
Marija Rovšek,
 Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 35
 nasproti „Tišlerjeve gostilne“. Največja za-
 loga izgotovljenih oblek, zimskih-sukenj in havelokov
 domačega izdelka. — Velika izber klobukov,
 kovčegov, dežnikov, čevljev, perila in raznega
 drugega blaga. — Ker dobivam blago naravnost iz
 tovarn, mi je mogoče postreči z najboljšim in svežim
 blagom po najnižjih cenah. Priporočam se prav to-
 preč. duhovščini, p. n. občinstvu iz mesta in dežele,
 posebno vsem potnikom, ki odhajate v Ameriko ali
 prihajate nazaj, — Predno si nakupite obleko, ogledite
 si mojo zalogo in prepričali se bode, da prodajam
 najboljše blago po zelo nizkih cenah brez konkurence.
 Z veselo poštovanjem 2519 52—42
Marija Rovšek, trgovka,
 Kolodvorske ul. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“

Pozor gg. dijaki!

V brivnici

Kopitarjeve ul. 1, Ljubljana
 nasproti Katoliški tiskarni
imajo dijaki
 usok dan razun sobote in nedelje **znižano ceno.**
 2088 3-2

Zahtevajte brezplačno dopišil atev mojega ilust-
 cenika z nad 1000 slikami. —
 Jamstvo več let. Vsako nepopolno blago se vzame
 nazaj za popolni znesek.
 Slika 1/2 nav. velikosti. 611 27

St. 365	srebrna dam- skaremont. gl	3-50
St. 322	srebrna moška remont.	3-50
St. 337.	srebrna s sidro 15 kamnov	5- dvojni plašč 6-50
St. 341.	srebrna s sidro dvojni plašč 15 kam- nov, posebno močna	7-9-50

Anton Kliffmann,
 največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.
 Izvoz v vse dežele. **Maribor L5., stajersko.**

Najnižje cene.
 Največji izbor.
 Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
 tovarna dežnikov,
 Ljubljana, Mestni trg 15.

Samostojna kuharica za vse

za Dunaj

2120 3-2
 se išče; večča mora biti del v sobi ter znati
 likati. Plača po dogovoru. Vožnja tja in
 nazaj se povrne, ako se sklene 2 letna po-
 godba. Ponudbe s spričevali na naslov:
 Dunaj VIII. Schönborngasse 10. vrata 1.

Kupi pri Krejcarju!

200 000 m ostankov se ceno odda!

80.000 m platnine la 150 cm široke, dolgost
 ostankov 14 ali 28 m, meter K 1.10
 80.000 m šifona la. 82 cm širok, dolgost
 ostankov 9 do 15 m, meter 50 vin.
 40.000 m flanele la. zjamčeno pristne bar-
 ve, moderne barve za bluže, obleke in
 perilo, 70 cm široka, meter 52 vin., dolgost
 ostankov 6 do 12 metrov.
 Najmanj se pošilja zavoj za poskušnjo okoli
 40 do 45 m, platno 14 ali 28 m proti po-
 vzetju. — Vzorci ostankov se ne pošiljajo.
 Prekrasne novosti barhenta, flanele, grizeta, oks-
 forda, kanafasa, damasta, namiznega perila, volnatega
 blaga samo izborne kakovosti po čudovito nizkih
 cenah naravnost na zasebnike.
 Tkalnica za bombaževino in platnino
Bratje Krejcar
 Dobruška št. 71 na Češkem.
 Vzorci franko. 2080 2-2

Mednarodna panorama

Ljubljana, pod Trančo 2.
 Podružnica iz Berlinu.
 Razstavljeno od 22. sept.
 do vštetega 22. sept. 1907:
Krasno 2143 1-1
Kraljevo jezero.
 Hoja na Watzmann.
 Berchtesgaden.

744 52—19
ANTON PRESKER
 krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
 Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan z zlato kolajno in križcem v
 Londonu 1905.
 se priporoča preč. duhovščini **duhovniške obleke**
 izdelovanje vsakovrstne
 iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
 Opozarja na veliko **izgotovljene obleke.**
 svojo zalogo posebno na havelke v največji izberi po najnižjih
 cenah.
 Dobavitelj uniform avstrijskega društva šolskih uradnikov.

AUSTRO-AMERICANA
 TRIEST NEW YORK
Potniki v Ameriko
 Kateri želijo dobro, po ceni in
 nesljivo potovati naj se obrnejo
 na **Simona Kmetleka**
 v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
 Vsakovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Najbogatejšo zalogo in najrazno-
 vrstnejšo izbiro
klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kraczmér
 izdelovalec klavirjev in sodno za-
 priščeni zvedenec
 Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.
 Vedno so v za-
 logi preigrani pa
 brezhibni klavirji.
 Prevzamem ubira-
 nje in popraviljanje
 vseh sistemov.
 Glavno zastop-
 stvo dvornih firm
 L. Bösendorfer na
 Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster
 v Lohau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri-
 menj kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja
 izposojevalnina. — Delna plačila.

Podružnica
v Spljetu.
 Delniška glavnica:
 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 : : :
 priporoča **promese** na **Tiske srečke** za žrebanje **1. oktobra** à **K 7.—**
 glavni dobitok **K 180.1000**
 sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po **4 1/2 %**.

Podružnica
v Celovcu.
 Rezervni fond:
 K 200.000.

Predstave se vršijo
v delavnikih od 5.
do 9. ure popoldne,
ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3.
do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“ ::

Danes v soboto nov spored.

2124

Vsak četrtek in
soboto od 3. do
6. ure popoldne
predstava za
dijake po zni-
žani ceni. ::

Pri nakupovanju
== suknenega ==
in manufakturnega
== blaga ==
se opozarja na trdke

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 4.

811 58-34

Velika zaloga
suknenih ostankov.

Ustanovljeno 1862.

Telefon šte. 58-2

RUDOLF GEBURTH
c. kr. dvor. mašinst

DUNAJ (WIEN), VII., KAISERSTRASSE 71
na vogalu Burggasse.

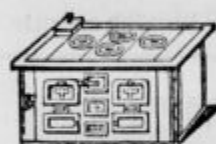
Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč
za vsako porabo od navadne do najfinije in najelegan-
nejše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali bogato
emalirane.

Okrogle peči za regulirati od 15 K višje.

Sušilnice, plinovne peči, kamini.

Železne peči s pečnicami za 2 ali 3 sobe.

Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem.

Patent-vložki
za glinaste peči.

1881 18-4

Steckenpferd- lilijskomlečno milo

Bergmann & Co. Draždani in Tečn n. L.

je in ostane glasom vsak dan došlih pri-
znanic najuspešnejše vseh medicinal-
nih mil proti mazuljem kakor tudi v dosegu
in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate
polti. — Dobiva se po 80 vin. komad v vseh
lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah
mila in brivnicah. 434 50-28

Slovila, moderno urejena
tovarna

G. SKRBIC

Zagreb, Ilica 40

priloga svoje obče poznate solidne in cene

žaluzije, lesene in
platnene rolete, le-
sene in železne za-
tvornice za izlozbe
in prodajalne,

ter prosim, naj slavno p. n.
občinstvo obrača vedno
večjo pozornost na to so-
lidno tovarno.

Geniki in proračuni na
zahtevno zastoj.

I. južnoštajerska kamnoseška industrijska družba Celje

Nove ulice šte. 11.

1044 26-1

Lastniki: Robert Diehl, Ant. Kolenc, Fr. Strupi.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom. Podobarski
atelije. Izvrševanje vseh stavbenih del kakor: stopnjic, podbojev, fasad, naštavkov
itd. iz različnih kamenov in cementa.

Špeciijalna delavnica in podobarski atelije za umetna cer-
kvena dela kakor: altarjev, prižnic, obhajilnih miz, krstnih in kropilnih
karnov itd.

Tiskovanje cerkva, dvoran, in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje

pohištenih plošč iz
različnih ter najbolj
idočih marmornih
vrst v vseh oblikah

Mnogobrojna za-
loga grobnih

spomenikov

iz različnih
marmornih vrst
granitov in sijenitov
po raznovrstnih
narisih in po
najnižjih cenah.

Naprava

zidanih ali betoni-
ranih rodbinskih
rakov (grobišč)

Popravljanja

spomenikov ter
udalavanja napisov
v isto

Brušenje, poliranje
in struganje kamena
s stroji

Strokovno
dovršene risbe in
načrte kakor tudi
proračune na zahte-
vanje brezplačno

Registriran vzorec.

Bajna iluzija!

Oblastveno varovano.

1974 Najlepši kras božičnega drevesca 15-1

ki bi ga ne smela pogrešati nobena krščanska družina, je moje izboljšano

briljantno angel zvonilo za božično drevo št. 1

popolnoma iz kovine s 6 pozlač. angelci 30 cm vis. Garantira se za funkcijoniranje.

Pritrdi se lahko takoj na največje ali najmanjše drevo s preprostim navajenjem. Postavljeno na mizo se

rabi lahko tudi za namizno zvonilo. Postavljeno na toplo poč funkcijonira tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno
kolo, nanje pritrdjeni izboljšani jekleni be-
tički pa udarjajo na troje zvoncev in blago-
zvončno, srebrnočisto zvonjenje zadoni,
mlado in staro predstavljajoč v božično
blaženost. Kos stane s kartonom in na-
vodilom vred K 150.

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za bo-
žično drevesce, izvršeno velelegantno in
posebno fino ponikljano, s sukanimi ste-
brlji za zvonce in tremi prekrasno zarc-
čim srebr. lametastimi rožami, ki potem,
ko so prižgane sveče, prekrasno odse-
vajo, kos s kart. in navod. vred K 2 -

3 kosi	K 4-25	9 kosov	K 12-
4	5-50	12	15-
6 kosov	8-	24	29-
36 kosov	K 43-50		
50	58-		
100	112-		

Najnovejši

stekl. nakit za božično drevesce

12 kos. sortiranih, srebrno zaviti v kartonu, po velikosti
in izvršitvi po K -40, -60, -70, -80, 1-
1 20, 1-50, 2-60, 3-70, 4-80, 5-90, 6-100, 7-120, 8-140, 9-160, 10-180, 11-200, 12-220, 13-240, 14-260, 15-280, 16-300, 17-320, 18-340, 19-360, 20-380, 21-400, 22-420, 23-440, 24-460, 25-480, 26-500, 27-520, 28-540, 29-560, 30-580, 31-600, 32-620, 33-640, 34-660, 35-680, 36-700, 37-720, 38-740, 39-760, 40-780, 41-800, 42-820, 43-840, 44-860, 45-880, 46-900, 47-920, 48-940, 49-960, 50-980, 51-1000, 52-1020, 53-1040, 54-1060, 55-1080, 56-1100, 57-1120, 58-1140, 59-1160, 60-1180, 61-1200, 62-1220, 63-1240, 64-1260, 65-1280, 66-1300, 67-1320, 68-1340, 69-1360, 70-1380, 71-1400, 72-1420, 73-1440, 74-1460, 75-1480, 76-1500, 77-1520, 78-1540, 79-1560, 80-1580, 81-1600, 82-1620, 83-1640, 84-1660, 85-1680, 86-1700, 87-1720, 88-1740, 89-1760, 90-1780, 91-1800, 92-1820, 93-1840, 94-1860, 95-1880, 96-1900, 97-1920, 98-1940, 99-1960, 100-1980, 101-2000, 102-2020, 103-2040, 104-2060, 105-2080, 106-2100, 107-2120, 108-2140, 109-2160, 110-2180, 111-2200, 112-2220, 113-2240, 114-2260, 115-2280, 116-2300, 117-2320, 118-2340, 119-2360, 120-2380, 121-2400, 122-2420, 123-2440, 124-2460, 125-2480, 126-2500, 127-2520, 128-2540, 129-2560, 130-2580, 131-2600, 132-2620, 133-2640, 134-2660, 135-2680, 136-2700, 137-2720, 138-2740, 139-2760, 140-2780, 141-2800, 142-2820, 143-2840, 144-2860, 145-2880, 146-2900, 147-2920, 148-2940, 149-2960, 150-2980, 151-3000, 152-3020, 153-3040, 154-3060, 155-3080, 156-3100, 157-3120, 158-3140, 159-3160, 160-3180, 161-3200, 162-3220, 163-3240, 164-3260, 165-3280, 166-3300, 167-3320, 168-3340, 169-3360, 170-3380, 171-3400, 172-3420, 173-3440, 174-3460, 175-3480, 176-3500, 177-3520, 178-3540, 179-3560, 180-3580, 181-3600, 182-3620, 183-3640, 184-3660, 185-3680, 186-3700, 187-3720, 188-3740, 189-3760, 190-3780, 191-3800, 192-3820, 193-3840, 194-3860, 195-3880, 196-3900, 197-3920, 198-3940, 199-3960, 200-3980, 201-4000, 202-4020, 203-4040, 204-4060, 205-4080, 206-4100, 207-4120, 208-4140, 209-4160, 210-4180, 211-4200, 212-4220, 213-4240, 214-4260, 215-4280, 216-4300, 217-4320, 218-4340, 219-4360, 220-4380, 221-4400, 222-4420, 223-4440, 224-4460, 225-4480, 226-4500, 227-4520, 228-4540, 229-4560, 230-4580, 231-4600, 232-4620, 233-4640, 234-4660, 235-4680, 236-4700, 237-4720, 238-4740, 239-4760, 240-4780, 241-4800, 242-4820, 243-4840, 244-4860, 245-4880, 246-4900, 247-4920, 248-4940, 249-4960, 250-4980, 251-5000, 252-5020, 253-5040, 254-5060, 255-5080, 256-5100, 257-5120, 258-5140, 259-5160, 260-5180, 261-5200, 262-5220, 263-5240, 264-5260, 265-5280, 266-5300, 267-5320, 268-5340, 269-5360, 270-5380, 271-5400, 272-5420, 273-5440, 274-5460, 275-5480, 276-5500, 277-5520, 278-5540, 279-5560, 280-5580, 281-5600, 282-5620, 283-5640, 284-5660, 285-5680, 286-5700, 287-5720, 288-5740, 289-5760, 290-5780, 291-5800, 292-5820, 293-5840, 294-5860, 295-5880, 296-5900, 297-5920, 298-5940, 299-5960, 300-5980, 301-6000, 302-6020, 303-6040, 304-6060, 305-6080, 306-6100, 307-6120, 308-6140, 309-6160, 310-6180, 311-6200, 312-6220, 313-6240, 314-6260, 315-6280, 316-6300, 317-6320, 318-6340, 319-6360, 320-6380, 321-6400, 322-6420, 323-6440, 324-6460, 325-6480, 326-6500, 327-6520, 328-6540, 329-6560, 330-6580, 331-6600, 332-6620, 333-6640, 334-6660, 335-6680, 336-6700, 337-6720, 338-6740, 339-6760, 340-6780, 341-6800, 342-6820, 343-6840, 344-6860, 345-6880, 346-6900, 347-6920, 348-6940, 349-6960, 350-6980, 351-7000, 352-7020, 353-7040, 354-7060, 355-7080, 356-7100, 357-7120, 358-7140, 359-7160, 360-7180, 361-7200, 362-7220, 363-7240, 364-7260, 365-7280, 366-7300, 367-7320, 368-7340, 369-7360, 370-7380, 371-7400, 372-7420, 373-7440, 374-7460, 375-7480, 376-7500, 377-7520, 378-7540, 379-7560, 380-7580, 381-7600, 382-7620, 383-7640, 384-7660, 385-7680, 386-7700, 387-7720, 388-7740, 389-7760, 390-7780, 391-7800, 392-7820, 393-7840, 394-7860, 395-7880, 396-7900, 397-7920, 398-7940, 399-7960, 400-7980, 401-8000, 402-8020, 403-8040, 404-8060, 405-8080, 406-8100, 407-8120, 408-8140, 409-8160, 410-8180, 411-8200, 412-8220, 413-8240, 414-8260, 415-8280, 416-8300, 417-8320, 418-8340, 419-8360, 420-8380, 421-8400, 422-8420, 423-8440, 424-8460, 425-8480, 426-8500, 427-8520, 428-8540, 429-8560, 430-8580, 431-8600, 432-8620, 433-8640, 434-8660, 435-8680, 436-8700, 437-8720, 438-8740, 439-8760, 440-8780, 441-8800, 442-8820, 443-8840, 444-8860, 445-8880, 446-8900, 447-8920, 448-8940, 449-8960, 450-8980, 451-9000, 452-9020, 453-9040, 454-9060, 455-9080, 456-9100, 457-9120, 458-9140, 459-9160, 460-9180, 461-9200, 462-9220, 463-9240, 464-9260, 465-9280, 466-9300, 467-9320, 468-9340, 469-9360, 470-9380, 471-9400, 472-9420, 473-9440, 474-9460, 475-9480, 476-9500, 477-9520, 478-9540, 479-9560, 480-9580, 481-9600, 482-9620, 483-9640, 484-9660, 485-9680, 486-9700, 487-9720, 488-9740, 489-9760, 490-9780, 491-9800, 492-9820, 493-9840, 494-9860, 495-9880, 496-9900, 497-9920, 498-9940, 499-9960, 500-9980, 501-10000, 502-10020, 503-10040, 504-10060, 505-10080, 506-10100, 507-10120, 508-10140, 509-10160, 510-10180, 511-10200, 512-10220, 513-10240, 514-10260, 515-10280, 516-10300, 517-10320, 518-10340, 519-10360, 520-10380, 521-10400, 522-10420, 523-10440, 524-10460, 525-10480, 526-10500, 527-10520, 528-10540, 529-10560, 530-10580, 531-10600, 532-10620, 533-10640, 534-10660, 535-10680, 536-10700, 537-10720, 538-10740, 539-10760, 540-10780, 541-10800, 542-10820, 543-10840, 544-10860, 545-10880, 546-10900, 547-10920, 548-10940, 549-10960, 550-10980, 551-11000, 552-11020, 553-11040, 554-11060, 555-11080, 556-11100, 557-11120, 558-11140, 559-11160, 560-11180, 561-11200, 562-11220, 563-11240, 564-11260, 565-11280, 566-11300, 567-11320, 568-11340, 569-11360, 570-11380, 571-11400, 572-11420, 573-11440, 574-11460, 575-11480, 576-11500, 577-11520, 578-11540, 579-11560, 580-11580, 581-11600, 582-11620, 583-11640, 584-11660, 585-11680, 586-11700, 587-11720, 588-11740, 589-11760, 590-11780, 591-11800, 592-11820, 593-11840, 594-11860, 595-11880, 596-11900, 597-11920, 598-11940, 599-11960, 600-11980, 601-12000, 602-12020, 603-12040, 604-12060, 605-12080, 606-12100, 607-12120, 608-12140, 609-12160, 610-12180, 611-12200, 612-12220, 613-12240, 614-12260, 615-12280, 616-12300, 617-12320, 618-12340, 619-12360, 620-12380, 621-12400, 622-12420, 623-12440, 624-12460, 625-12480, 626-12500, 627-12520, 628-12540, 629-12560, 630-12580, 631-12600, 632-12620, 633-12640, 634-12660, 635-12680, 636-12700, 637-12720, 638-12740, 639-12760, 640-12780, 641-12800, 642-12820, 643-12840, 644-12860, 645-12880, 646-12900, 647-12920, 648-12940, 649-12960, 650-12980, 651-13000, 652-13020, 653-13040, 654-13060, 655-13080, 656-13100, 657-13120, 658-13140, 659-13160, 660-13180, 661-13200, 662-13220, 663-13240, 664-13260, 665-13280, 666-13300, 667-13320, 668-13340, 669-13360, 670-13380, 671-13400, 672-13420, 673-13440, 674-13460, 675-13480, 676-13500, 677-13520, 678-13540, 679-13560, 680-13580, 681-13600, 682-13620, 683-13640, 684-13660, 685-13680, 686-13700, 687-13720, 688-13740, 689-13760, 690-13780, 691-13800, 692-13820, 693-13840, 694-13860, 695-13880, 696-13900, 697-13920, 698-13940, 699-13960, 700-13980, 701-14000, 702-14020, 703-14040, 704-14060, 705-14080, 706-14100, 707-14120, 708-14140, 709-14160, 710-14180, 711-14200, 712-14220, 713-14240, 714-14260, 715-14280, 716-14300, 717-14320, 718-14340, 719-14360, 720-14380, 721-14400, 722-14420, 723-14440, 724-14460, 725-14480, 726-14500, 727-14520, 728-14540, 729-14560, 730-14580, 731-14600, 732-14620, 733-14640, 734-14660, 735-14680, 736-14700, 737-14720, 738-14740, 739-14760, 740-14780, 741-14800, 742-14820, 743-14840, 744-14860, 745-14880, 746-14900, 747-14920, 748-14940, 749-14960, 750-14980, 751-15000, 752-15020, 753-15040, 754-15060, 755-15080, 756-15100, 757-15120, 758-15140, 759-15160, 760-15180, 761-15200, 762-15220, 763-15240, 764-15260, 765-15280, 766-15300, 767-15320, 768-15340, 769-15360, 770-15380, 771-15400, 772-15420, 773-15440, 774-15460, 775-15480, 776-15500, 777-15520, 778-15540, 779-15560,

Cementarna na Pešati **A. ZAJEC** p. Dol pri Ljubljani.

Slavnim cestnim odborom in županstvom priporočam **zalogo cementnih ovi** (6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 cm svetlobe) za napravo vodotokov, vodovodov itd., milne in kilometrske kamne po jako ugodnih cenah.

Preč. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom nudimo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakristije, veže, huhinje **mozaik plošče** v raznih barvah (do 5) in okusnih vzorcih po K 3—5 za 1 m²

Izdelujem tudi brušene in polirane „marmornate mozaik plošče“, ki prekašajo v lepoti vse druge tlakove, m² po K 6—12. Trotoar krog cerkvenega zidu (K 3 za m²) zabranja vlago v cerkvah. — Izdelujem tudi raznovrstne stopnice, podboje, oklepe za okna, krasne križe poljubne velikosti z vdelanim železjem za na pokopališča iz imitiranega granita in marmorja, grobne spomenike in okvirje, korita za živino in drugo cementno blago.

641 18

Proračuni zastoj in franko. Ceniki in vzorci na zahtevo.

ANTON ŠARC

Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

Izdelovanje perila in oprem za neveste.

Prevzema vse vrste perila v izdelovanje po najnižji ceni.

: Inventurna prodaja :

dokler je kaj zaloge po globoko znižanih cenah.

Opuščene vrste švicarskih pletenin, perilo za dame, srajce za gospode, posamni namizni prti in servietti ter drugi predmeti.

711 56—28

Pozor!

Pozor!

Največja zaloga nagrobnih spomenikov

katere imam v zalogi iz vseh vrst marmorjev, umetno izdelane; ravnotako so v zalogi

nagrobni okviri.

Preč. duhovščini in slav. občinstvu se priporočam za vsa umetna cerkvena in stavbinska dela po zmernih cenah.

Nagrobne spomenike prodajam radi preselitve obrti po zelo nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

2042 8—3

Ignacij Čamernik

kamnosek, Komenskega ulice 26 v Ljubljani.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

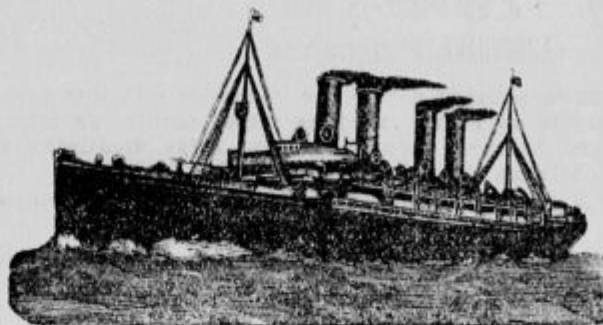
FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej štev. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 14—39

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II. Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Eduard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena realna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Franc Keber

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino

Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Zahtevajte veliki najnovejši cenik, ki ga vsak dan razpošiljam brezplačno in poštne prusto.

Banka za zavarovanje na življenje

a. d. v Gothi.

Doslej sklenjena zavarovanja . . M 1645,000.000
„ izplačane zavarov. vsote . . „ 486,000.000
„ dovoljene dividende . . . „ 236,000.000

Prav majhni upravni stroški. Visoki preostanki se razdele neprikrajšano zavarovancem.

Nezaprudljivo že v naprej.

Neizpodbitno svetovna polica po dveh letih.

Svojim članom naznanjamo, da smo vsled prostov oljnega odstopa g. Fr. Terdine izpraznjeno zastopstvo v Ljubljani poverili tvrdki

Mihael Kastner.

Imejitelji tvrdke so radevolje pripravljeni posredovati pri zavarovanju in dajati pojasnila.

Gotha, 1. septembra 1907.

2075 3—2

Banka za zavarovanje na življenje a. d. v Gothi.

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznane realno in fino po najnižjih cenah.

765 52—20

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje **izborna pivo**. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). —
Zaloga Spodnja Siška (telefon št 187).

Pošiljkatve na dom sprejema restavracije „Narodnega Doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Stavbno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

prilagojena za slavnostno občinstvo in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: fišne emreže na stroj, obhajilne mise, ograje na mirodvoru obhajilne emreže, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strele, vode, železna okna, železne stole itd.

Specialiteta: valjasti zastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

1409 52-59

Ustanovljena 1. 1888. **Tovarna pečij.** Ustanovljena 1. 1888.

založnik zveze ces. kralj. avstrijskih državnih uradnikov.

ALOJZIJ VEČAJ

LJUBLJANA, — Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradan št. 9

prilagojena vsem stavbnim podjetnikom, častiti duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo najtrpežnejših in sicer od najmodernejših prejšnjih in poljubno barvanih do najpriprostejših

prstenih pečij 1181 26-10

različnih vzorcev kakor: renaissanc, barok, gotič, secesion itd., kakor tudi štedilnike in krušne peči lastnega in domačega izdelka po najnižjih cenah ter le v svoji stroki popolnoma izvežban. Ceniki na zahtevo brezplačno in franco

Cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola in dekliški licej.

v Ljubljani, Bleiweisova cesta. Novo poslopje.

Šolsko leto 1907/8 se prične dne 4 oktobra s slovesno službo božjo.

Za 1. razred nanovo ustanovljenega liceja bode vpisovanje dne 27. septembra od 9. do 12. ure dopoldne.

Deklice, ki hočejo vstopiti, naj se osebno zglasijo v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov s krstnim listom in zadnjim šolskim izprijčevalom. Za sprejem se zahteva prvič, da so že dopolnile 10. leto, drugič, da napravijo sprejemno izkušnjo po določilih, ki veljajo za srednješolske učence slovenskih vzporednic. Sprejemna izkušnja bode 28. septembra ob 8. uri. Pri vpisovanju je plačati 4 K sprejemnine in 4 K prispevka za učila.

Za 1. letnik višje dekliške šole bode vpisovanje dne 28. in 30. septembra od 9. do 12. ure dopoldne. Oglasiti se je osebno v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov ter izkazati z izprijčevalom (šolskim naznanilom) za 8. razred ljudske, ozir. 3. razred meščanske šole in s krstnim listom o dopolnjenem 14. letu. Vplačati je 8 K sprejemnine in prispevka za učila. Za deklice, ki še nimajo dovolj šol, bode sprejemna izkušnja dne 30. septembra.

Za II. in III. letnik se je osebno zglasiti dne 30. septembra ter plačati 4 K prispevka za učila. — Ponavljalni izpiti se morajo opraviti do dne 2. oktobra.

Za pedagoški tečaj, namenjen izključno le absolventinjam višje dekliške šole, se je oglasiti dne 30. septembra dopoldne.

V trgovski tečaj se bode vpisovalo dne 1. oktobra od 9.—12. ure. Sprejemajo se v prvi vrsti absolventinje višje dekliške šole, v drugi pa tudi deklice z dovoljno šolsko izobrazbo, ako so dopolnile vsaj 16. leto in dokažejo v posebnem sprejemnem izpitu dovolj sposobnosti za trgovske nauke. — Sprejemni izpit bode dne 2. oktobra.

Vsa natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 13. septembra 1907.

2107 3-2

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole in dekliškega liceja.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevzete in solidno izvršene vsakovrstne

umetnega steklarstva in slikanja na steklu

za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

FILIP LAZAR,
mizarski mojster, Jesenice, Gorenjsko

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo

veliko zalogo

fišne oprave

iz mehkega in trdega lesa, vsakovrstnih stolov, miz, madracov in žimnjo. — V zalogi imam veliko izbero

frst (mrtvaški trug)

od najpriprostejše do najfinejše in pa po najnižjih cenah brez konkurence!

832 11

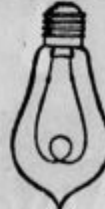
Naprave za električno luč in gonilno moč za občine, tovarne, gradove, mline itd.

Proračuni za naprave v vsakem obsegu se radevolje izdeljujejo. Tehniški in elektrotehniški biro

Louis Patz & Co. Dunaj

860 26-10

VII.2., Kirchengasse 43.

OSREDNJA BANKA

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 1/2 % in 5 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22 (Ustřední banka českých spořitelén)

Del. kap. 7.000.000.— Telegrami: „Sporobanka“. Depoziranje kavcij in vadij raznih vrst. Eskont menic samo denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno. Telefon št. 12017.